ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

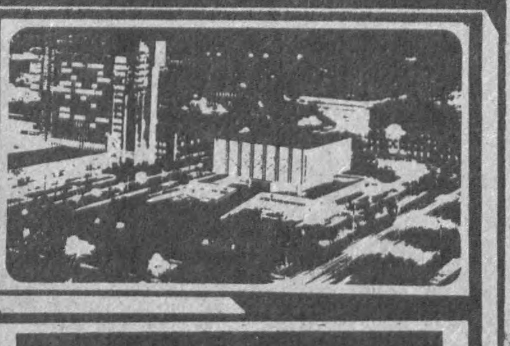

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 197 (8. 395) ◆ 1993 йил 4 ноябрь, пайшанба ◆ Сотувда эркин нархда

Ўзбекистон Фанлар академияси олимлари, илмий-техник ходимлари, барча мутахассислар ва хизматчиларига

Азиз дўстлар!

Сизларни Ўзбекистон Фанлар академияси ташкил этилганининг 50 йиллиги билан чин дилдан, самимий табриклайман.

Ўтган давр мобайнида республикамизда илм-фаннинг ривожланишида, истеъдодли миллий олимларни тайёрлашда, илмий тадқиқот ишлари савиясини жаҳон талаблари даражасига кўтаришда арзигулик ишлар қилинди. Математика, электроника, қуёш энергиясидан фойдаланиш, ўсимликлар биокимёси, тарих ва иқтисод каби соҳаларда ўзбек олимлари қилган қатор кашфиётлар жаҳон илмий жамоатчилиги томонидан эътироф этилгани бизда яратилган фан тизимининг ниҳоятда катта имкониятларга эга эканини намойиш этди.

Қадимдан жаҳонга машҳур олиму фузалоларни етказиб берган она юртимиз Ўзбекистонда мустақилликка эришилган бугунги саодатли кунларда илму фанни тараққий эттириш, уни янги миллий мазмун билан бойитиш, жаҳоннинг энг илғор илмий марказлари билан халқаро алоқаларни яна ҳам ривожлантириш борасида дадил одимлар ташланмоқда. Давр ўзбек миллий фанининг жаҳон маърифий тараққиётига дахлдорлигини, фундаментал фан равнақини, назария билан амалиёт бирлигини таъминлашни, ҳар бир ишланма ва ихтирочилик тез фурсатда ишлаб чиқаришга жорий этилишини вазифа қилиб қўймоқда.

Ишончим комилки, Фанлар академияси бу эзгу ният йўлида ташаббускорликни, ташкилотчиликни қўлдан бермайди, юрт ва миллат тақдири, обрўйи ва ёрқин келажаги учун бор имкониятларни фидойилик билан ишга солади.

Сизларга, азиз дўстлар, сиҳат-саломатлик, оилавий бахт, тинчлик ва омонлик тилайман, илмий изланиш йўлидаги заҳматли, аммо шарафли ишларингизда улкан омадлар ҳамиша ёр бўлсин!

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИ ТАШКИЛ ЭТИЛГАНИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ МУНОСАБАТИ БИЛАН БИР ГУРУҲ ХОДИМЛАРНИ МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Республика фани ва маданиятини ривожлантиришдаги кўп йиллик самарали меҳнати, юксак малакали илмий-педагогик кадрлар тайёрлашдаги хизмати, жамоат турмушида фаол иштирок этгани учун ва республика Фанлар академияси ташкил қилинганининг 50 йиллиги муносабати билан

қуйидагиларга Ўзбекистон Республикасининг фахрий унвонлари берилсин:

«Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган фан арбоби»

Аҳмедов Ғулом Аҳмедович — фалсафа ва ҳуқуқ институтининг етакчи илмий ходими

Орипов Эргаш Орипович — кимё институтининг лаборатория мудири

Ҳабибуллаев Пўлат Қирғизбоевич — иссиқлик физикаси бўлимининг раҳбари

Юнусов Муҳаммаджон Собирович — ядро физикаси институтининг лаборатория мудири

«Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган ёшлар мураббийси»

Одилов Тешабой — ботаника институтининг марказий гербарий раҳбари

«Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган маданият ходими»

Муҳаммадхонова Раъно — математика институтининг илмий котибаси

«Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган транспорт ходими»

Саидов Эркин Абдулаҳадович — Ўзбекистон Фанлар академияси автобазасининг ҳайдовчиси

Қуйидагилар Ўзбекистон Республикасининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлансин:

Асқаров Мирхожи Асқарович — химия ва физика полимерлари институтининг лаборатория мудири

Ашрапов Товфиқ Бўриевич — ядро физикаси институти ядро реакторининг бош муҳандиси

Боқиев Музаффар — Фанлар академияси сейсмология институтининг илмий ишлар бўйича директор муовини

Зокиров Пўлат Қодирович — Ботаника боғининг директори

Камолов Собир — республика Фанлар академиясининг вице-президенти, Қорақалпоғистон бўлимининг раиси

Муниров Қувомиддин — Шарқшунослик институнинг бўлим бошлиғи

Муҳаммадхонова Холида Тўхтаевна — Фанлар академияси президиуми илмий кадрлар бошқармасининг бош мутахассиси

Руми Виктория — «Биолог» ишлаб чиқариш бирлашмасининг илмий маслаҳатчиси

Сутягин Владимир Михайлович — Ўзбекистон Фанлар академияси Тошкент илмий тадқиқот ва лойиҳалаш бўлимининг директори, бош архитектори

Убайдуллаев Исматулло Ҳабибуллаевич — кибернетика институтининг бош илмий ходими

Ўринбоев Асом — Шарқшунослик институтининг бўлим бошлиғи

Усмонхўжаев Неъмат Махмудович — энергетика ва автоматика институтининг лаборатория мудири

Ҳожиметов Ғоибназар Ходиевич — механика ва иншоотларнинг сейсмик мустаҳкамлиги институтининг лаборатория мудири.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1993 йил 3 ноябрь.

8 ДЕКАБРЬ — ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ КОНСТИТУЦИЯСИ КУНИ

УМУМХАЛҚ БАЙРАМИГА ТАЙЁРГАРЛИК

Вазирлар Маҳкамасида Ўзбекистон Конституцияси қабул қилинган кун — 8 декабрда умумхалқ байрамини ўтказишга тайёргарлик кўриш ташкилий қўмитасининг мажлиси бўлди. Уни Республика Бош Вазирининг ўринбосари М. Қорабоев бошқарди.

Мажлисда катта ижтимоий-сиёсий аҳамиятга эга бўлган бу байрамга тайёргарликнинг бориши ҳақидаги масала муҳокама қилинди. Ўтказилажак тадбирлар белгилаб олинди. Байрам арафасида пойтахтдаги «Туркистон» маданият саройида Тошкент шаҳри меҳнаткашлари, вилоятларнинг вакиллари ва меҳмонлар иштирокида Конституция кунига бағишланган халқаро илмий-амалий конференция, «Халқлар дўстлиги» саройида эса тантанали йиғилиш ҳамда санъат усталарининг концерти бўлади. Ўқув юртларида, аҳолининг хизмат ва истиқомат жойларида ҳуқуқий саводхонлик соатлари ҳамда кунлари, шунингдек, жойларда катта маданий-маиший тадбирлар ўтказилади.

Мажлисда Республика Олий Кенгаши раисининг ўринбосари Э. Халилов иштирок этди.

(ЎзА).

** Қурилиш майдонларида*

ДЕВОРЛАРИ ҒИШТДАН

КЕЙИНГИ йилларда шаҳримизда пишиқ ғиштдан бунёд этилган кўп қаватли уйлар кўпайиб бормоқда. Масалан, Тошкент давлат-ҳиссадорлик корпорациясига қарашли 4-трест қурувчиларининг ўзи ўтган ой ичида ҳаммаси бўлиб 5902 квадрат метрли ғиштли уйларни фойдаланишга топширди. Бу уйлар пойтахтимизнинг «Жарариқ» ва «Белтепа» мавзеларида бунёд этилди. Натижада 96 ҳамшаҳримиз ўзларига жуда қулай бўлган ғиштли уйларга эга бўлишди.

Бу борада 12-трест қурувчилари муайян муваффақиятларга эришмоқда. Ғиштли уйларни қуриш бўйича трестда ўзига хос тажриба бор. Чунки шаҳримиздаги кўплаб ғиштли иморат қурилишларида трест мутахассисларининг ўзига яраша ҳиссаси бор. Пойтахтнинг «Бешёғоч» ва бошқа мавзелардаги улар томонидан қурилган уйлар фикримизнинг яққол далилидир.

Бинокорлар яқинда «Чилонзор—13» мавзесида яна бир ғиштли уйда қурилишни тиклаш ишларини тугалладилар. Бино 5 қаватли бўлиб, унинг умумий сатҳи 4 минг 33 квадрат метрни ташкил этади. Иморатнинг пардозлаш ишларини махсус пардозлаш трестига қарашли 11-қурилиш ва мазкур трестнинг 52-қурилиш бошқармалари ишчилари ниҳоясига етказишди. Ҳозирги кунда бинода 50 та хонадон эгалари уй тўйларини ўтказишмоқда.

Ғани ЕСЕНОВ.

Бугунги кун нафаси

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

● Тошкентдаги Киночилар уйида Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги, хўжалик ҳисобидаги «Интерсервис» республика ташқи алоқалар бирлашмаси, Ўзбекистон Республикасининг фан ва техника давлат комитети ҳамда «ЦМИ» инновация фирмаси ҳамкорликда ташкил этган халқаро компьютер кўргазмаси очилди.

● Жиззах шаҳридаги аккумулятор заводи шу пайтгача қишлоқ хўжалиги учун жуда зарур ва танқис бўлган аккумуляторларни ишлаб чиқармас эди. Ниҳоят Туркия ишбилармонлари билан шартнома имзоланди. Ҳадемай, корхона ёрлиғи туширилган аккумуляторлар ишлаб чиқариш йўлга қўйилади.

● Самарқандда хусусийлаштириш жараёнларини бошқариш мавзусига бағишланган халқаро семинар бўлиб ўтди.

● Чортоқ шаҳрида бир сменада 350 беморни қабул қилишга мўлжалланган янги поликлиника очилди.

● Андижон шаҳрида бўлиб ўтган илмий минтақавий анжуманга Тошкент, Алмати, Душанбе, Кишинев, Махачқалъа, Боку, Москва, Санкт-Петербург ва Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигининг бошқа марказларидан меҳмонлар келишди. Анжуман клиник лимфология муаммоларига бағишланди.

● Тошкентликлар ва пойтахт меҳмонлари Американинг кўпгина таниқли рассомлари ижоди билан танишиш имкониятига эга бўлдилар. Ўзбекистон Давлат санъат музейида америкалик 16 рассомнинг асарлари кўргазмаси очилди. Кўргазмани АҚШнинг Ўзбекистондаги элчихонаси Республика давлат санъат музейи билан биргаликда ташкил этди.

● Бекобод шаҳридаги 35-ўрта-ҳунар техника билим юртида «Куз инъомлари» номи остида қизиқарли танлов ўтказилди.

● Фарғона шаҳридаги «Спартак» ўйингоҳига тўпланган минг-минглаб томошабинлар футбол бўйича Ўзбекистоннинг бу йилги чемпиони — «Нефтчи» чарм тўп усталарини муборакбод этдилар. Ғолибларга вилоят ҳокимлигининг Фахрий ёрлиқлари, қимматбаҳо совғалар топширилди. Туркий халқларнинг қадимий анъанасига кўра футболчиларга зарбоф тўн кийдирилди.

ҲАМДЎСТЛИКДА

● Борис Ельцин Россия Федерациясининг янги Конституцияси лойиҳаси матбуотда 10 ноябрь куни эълон қилинишини айтди.

● Россия Президенти Борис Ельцин шанба куни етакчи газеталарнинг муҳаррирлари билан учрашади. Президентнинг матбуот котиби Вячеслав Костиков ана шу ҳақда хабар берди.

● Қозоғистон кеча рубль зонасидан чиқишга қарор қилганлигини билдирди. Қозоғистоннинг ўз валютаси шу йилнинг охиригача жорий қилинади. Бу ҳақда кеча Москвада Россия ва Қозоғистон делегацияларининг учрашувидан кейин хабар қилинди.

● Бугун Москвада Литва ва Россия давлатлари раҳбарларининг учрашуви бўлиб ўтади. Унда Литва — Россия муносабатлари барча мажмуи масалалари атрофлича муҳокама қилинади.

● Грузияда 1 ноябрдан бошлаб шаҳарлараро телефонда гаплашганлик учун тарифлар 11 бараварга ошди. Эндиликда Москва билан бир дақиқа телефон орқали гаплашиш 7 минг грузин купонига (қарийб 300 рубль) тўғри келади.

● Қозоғистоннинг шўро пайтида Маркс, Энгельс, Ленин ва уларнинг сафдошлари номига қўйилган 15 та аҳоли пунктларига жойларнинг асл номлари қайтарилди. Республика Олий Кенгаши раёсати ана шу ҳақда қарор қабул қилди.

ХОРИЖДА

● Россия билан яхши муносабатларни ривожлантириш Қўшма Штатлар сиёсатининг муваффақиятли томонларига тааллуқлидир, деди АҚШ давлат котиби Уоррен Кристофер Лос-Анжелесдаги сўзлаган нутқидан кейин берилган саволларга жавоб қайтариб. У мамлакат ишбилармонларини Шимолий Америка зонасининг эркин савдо тўғрисидаги битимини қўллаб-қувватлашга даъват этди.

● Сайловлар куни, 12 декабрда Эстонияда Россия фуқаролари учун Россиянинг Таллиндаги элчихонаси ва Нарвадаги ваколатхонасида бор-йўғи иккита сайлов участкаси очилади. 41 минг сайловчилардан баъзиларининг сайлов куни 300 километр йўл босиб келишларига тўғри келади.

● Хитойда порахўрлик ҳамда ўғирликда айбланган уч амалдорга нисбатан чиқарилган ўлим жазоси ижро этилди.

● Жанубий Калифорнияда кучли ёнғинлар давом этмоқда. Голливуд киноюлдузларининг кўпгина қароргоҳлари ёниб кул бўлди.

ВАЗИФАЛАР БЕЛГИЛАНДИ

МИРЗО Улуғбек тумани ҳокимлигида туман фаолларининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Сирдарё вилояти Кенгаши сессиясида сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган вазифалар ҳақида туман ҳокими Ш. М. Мирзиёев маъруза қилди.

Туман фаоллари йиғилиши меҳнаткашларга, барча даражадаги раҳбарларга мурожаат қилиб, ҳар бир меҳнат жамоасида жорий йил учун тузилган дастур ва режаларнинг бир маромда бажарилишининг барқарорлигини таъминлашга ҳамда ҳар бир участкаларда муайян аниқ ижобий натижаларга эришиш бўйича зарур чораларни кўришга чақирди. Туман меҳнаткашлари ижтимоий муаммоларини ҳал этишга алоҳида эътибор бериш ҳозирги куннинг асосий мезони бўлиб қолади, дейилади ф а о л л а р йиғилишининг қабул қилган қарорида.

Кун тартибидаги масала юзасидан туман ҳокимининг ўринбосари, ижтимоий-иқтисодий мажмуа раҳбари А. Йўлдошев, лак-бўёқ заводининг директори И. Парижер, «Мустақиллик» маҳалла комитетининг раиси Ҳ. Тўйчиев, туман озиқ-овқат савдоси идорасининг директори Қ. Абдуллаев, туман халқ таълими бўлими мудирининг ўринбосари М. Аҳмадхўжаева, туман ички ишлар бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Ш. Умаров ва бошқалар сўзга чиқдилар.

Раҳим МАМАЖОНОВ.

** Суратли ахборот*

КИМ ҒОЛИБ ЧИҚАДИ?

1 НОЯБРЬ куни кўпгина архитекторлар учун узоқ вақт эсда қолади. Улар Тошкентда бўлиб ўтган энг яхши лойиҳалар ва қурилишлар иккинчи Халқаро кўрик-танловида қатнашиш шарафига муяссар бўлдилар. Ана шу куни архитекторлар уюшмаси биносида кўргазманинг очилиш маросими бўлиб ўтди. Кўргазмага энг яхши лойиҳа ишлари, шунингдек, қурилган иншоотлар суратлари қўйилди. Лойиҳа ташкилотлари ҳамда алоҳида муаллифлар ишлари ҳам кўргазмадан жой олди. Бизнинг республикамиз билан бир қаторда Беларусь, Арманистон, Қозоғистон, Қирғизистондан юборилган лойиҳалар ҳам намойиш этилади. Тошкентга ана шундай лойиҳалар муаллифлари ҳамда Исроил ва Голландия давлатларидан ҳам меҳмонлар келишди.

Кўрик-танлов Халқаро архитекторлар уюшмаси ва Ўзбекистон архитекторлар уюшмаси томонидан ташкил этилган бўлиб, у бир неча кун давом этади.

Бу кўрикни ўтказишдан мақсад энг яхши лойиҳаларни танлаб олишдир.

Ҳакамлар ҳайъатига унчалик осон бўлмаса керак. Бу кўрикка ҳаммаси бўлиб 53 та иш қўйилган. Биз танловда натнашаётган ишларни санаб ўтирмаймиз. Минг марта эшитгандан, бир марта кўрган яхши. Кўришга арзигулик ишлар бор. Айниқса, лойиҳачи-қурувчилар, архитектура ва қурилиш мутахассислиги касбини танлаган олий ўқув юртлари ва техникумлар талабалари учун керакли ва қизиқарли материаллар мавжуд.

Кўрик-танлов дастурида «Тарихий муҳит, йирик ва кичик шаҳарларнинг замонавий қурилиши» мавзусида мунозара ўтказиш ҳам кўзда тутилган. Шунингдек, Ўзбекистоннинг тарихий-архитектура ёдгорликларини кўриш учун саёҳатлар ташкил этилади.

Кўрик-танлов давом этмоқда. Ким биринчи бўларкин?

Вячеслав ЗАРУБИН.

СУРАТЛАРДА: Халқаро кўрик-танловдан лавҳалар. Муаллиф суратлари.

** Обуна—94*

ЭНГ ЯҚИН ҲАМРОҲИМИЗ

⊙1994 йилга газета ва журналларга обуна бўлишнинг дастлабки ойлиги ниҳоясига етди. Демак, муштарийлар отни қамчиламасалар ўзларининг дилдошлари бўлган газета ва журналларни келгуси йил давомида дўконлардан қидириб сарсон бўлишлари мумкин. Бизнинг Сергели тумани ҳокимининг ўринбосари Сонбжон Каримжонов билан суҳбатимиз ҳам туманда муштарийларнинг газеталарга ёзилиши қандай ташкил этилганлиги хусусида бўлди.

— Сонбжон Асомович, туманда обуна билан боғлиқ бўлган ишлар қандай ташкил этилган?

— Аввало, кундалик газеталарнинг ҳар бир зиёли, раҳбар ёки ишчи учун нақадар зарур эканлигини таъкидлашим керак. Негаки, бугунги кунда курраи заминда ҳар куни, ҳар соатда ўзгаришлар, муҳим янгиликлар бўлиб турибди. Уни ишчи иш дастгоҳи ёнида, раҳбар ўз идорасида эшита олмаслиги ҳаммага маълум. 1994 йилги газета ва журналларга обуна бўлиш ишидан сўнг оламшумул янгиликлар, қизиқарли мақолаларни ўқиб мароқли дам олишга имкон яратади.

Ҳозир Сергели тумани алоқа бўлимлари ҳар бир нўқтасида обуначилар учун қулай шарт-шароит яратилган. Улар албатта ўзлари севган нашрларга ёзилишлари мумкин.

— «Тошкент оқшоми» газетаси ҳақида ҳам фикрларингизни баён этсангиз.

— «Тошкент оқшоми» нафақат менинг, балки шаҳримиз аҳолиси ҳар бирининг севимли газетаси десам тўғри бўлади. Чунки унинг саҳифаларидан Президентимиз Фармонларидан тортиб, хорижда бўлаётган янгиликлар, шаҳар аҳли учун зарур маълумотномалар ўрин олади. Туманимизда «Оқшом»га обуна бўладиганлар кўп. Биргина ўз иш жараёнимни олсам, албатта юздан ортиқ савдо ташкилотлари, мактаб ва тиббиёт муассасалари, ижтимоий таъминот ва бошқа корхона, ташкилотларининг раҳбар ходимлари «Оқшом»ни қўллаб-қувватлайдилар. Умуман туман миқёсида 1994 йилга 2000 га яқин киши «Тошкент оқшоми»га обуна бўлади, деб ўйлайман.

— Сир бўлмаса айтингчи, ўзингиз айнан қайси газеталарни севиб ўқийсиз, келгуси йил учун қайси газета-журналларга ёзиласиз?

— Мен, фарзандларим, турмуш ўртоғим билан ҳар йили 15 га яқин газета ва журналларга ёзилар эдик. Бу йил «Халқ сўзи», «Тошкент оқшоми», «Ўзбекистон овози», «Труд», «Комсомольская правда», «Советский спорт», «Муштум», «Саодат», «Тонг юлдузи» каби газета ва журналларга обуна бўлиш ниятидамиз. Бугун-эрта албатта обуна варақаларини расмийлаштирамиз. Фурсатдан фойдаланиб, туман аҳлига обуна мавсумини уюшқоқлик билан ўтказишни истаб мурожаат қиламан. Чунки газета энг яқин ҳамроҳингиз. «Оқшом» эса ҳар куни хонадонингиз меҳмони бўлсин.

Суҳбатдош
Эркин ЭРМАТОВ.

ҚАДРЛИ МУШТАРИЙЛАР!

ЎЗИНГИЗ севиб ўқийдиган «Тошкент оқшоми» газетасига 1994 йил учун обуна қандай кетаётганлиги тўғрисидаги хабарларни мунтазам ўқиб бормоқдасиз. Бу борада ҳиммат кўрсатаётган ташкилотлар, оилалар ҳақида ҳам яхши хабардорсиз. Мана бугун биз сизларни пойтахтимизнинг Сергели туманида газета ва журналларга, хусусан «Тошкент оқшоми» газетасига обуна ишлари қандай ташкил этилганлигидан хабардор қилдик.

Вақтни ғанимат билган кишилар, зиё ва маънавиятга ташна бўлган кишилар ҳар қандай шароитда ҳам ўзи севган нашрга обуна бўлиш имконини топади. Ўйлаймизки, «Оқшом» муштарийлари ичида ҳам шундай кишилар албатта кўпчиликни ташкил этади. Чунки ишдан чарчаб келгач республикада, Ҳамдўстлик давлатларида ва хорижий элларда юз бераётган янгиликлардан, мустақил давлатимиз пойтахтидаги воқеа ва ҳодисалардан хабардор бўламан деган киши албатта «Тошкент оқшоми» газетасига келгуси йил учун ҳам обунани расмийлаштириб қўйса кўнгли хотиржам бўлиб, ҳамма янгиликлардан вақтида хабар топади. Шундай экан, азиз дўстлар, ўз севган нашрингиз «Оқшом» газетасига вақтида обуна бўлишга шошилинг. Ҳозирги бозор иқтисодиёти шароитларида ҳафтасига беш марта чиқаётган нашрлар саноқли эканлиги ўзингизга маълум. Ана шундай нашрлардан бири «Тошкент оқшоми» газетаси эканлигини унутманг. Унинг обуна баҳосини яна бир бор эслатиб ўтамиз:

- ⊙ БИР ОЙГА — 1885 СЎМ.
- ⊙ УЧ ОЙГА — 5655 СЎМ.
- ⊙ ОЛТИ ОЙГА — 11.310 СЎМ.
- ⊙ БИР ЙИЛГА — 22.620 СЎМ.

«Тошкент оқшоми»нинг индекси 64690. Унга республикамизнинг ҳамма бурчакларидаги алоқа бўлимларида ёзилишингиз мумкин.

ФАОЛЛАРГА ЁРЛИҚЛАР

1 НОЯБРЬ куни Ўзбекистон ХДП Тошкент шаҳар кенгашида Ўзбекистон Халқ Демократик партиясининг ташкил топганлигига икки йил тўлиши муносабати билан тантанали қабул бўлиб ўтди.

Маросимда партиянинг икки йиллик тикланиш жараёнида фаол иштирок этган турли соҳаларда хизмат қилган партия фаоллари иштирок этди.

Учрашувда сўзга чиққан 1-Тошкент Давлат тиббиёт институти ректори Турғунпўлат Даминов, Тошкент шаҳар фахрийлар кенгаши раиси Толиб Содиқов, профессор Саноат Воҳидов, Тошкент автотранспорт хўжалиги экспедиция комбинати бўлим мудири Алла Владимировалар партиянинг икки йиллик давридаги серқирра ишлари ҳамда янги босқичда олиб борган фаолияти ҳақида ўртоқлашдилар.

Тантанали маросим сўнгида Ўзбекистон ХДПси Тошкент шаҳар кенгашининг котиби Виктор Медведев бир гуруҳ партия фаолларига фахрий ёрлиқлар топширди.

Эргаш ТЕМУРОВ.

ЎЗАРО ҲАМКОРЛИКДА

БУГУНГИ кунда маиший кондиционерларга бўлган эҳтиёж ортиб бормоқда. Буни инобатга олган ҳолда шаҳримиздаги ихтисослашган корхоналар бу хил буюмларни кўплаб чиқариш тараддудини кўрмоқда.

Бундай хайрли ишга чет эллик мутахассислар яқиндан бош қўшаётгани қувонарли бир ҳолдир. Жанубий Кореянинг «ДЭУ» корпорацияси ҳам яқин орада маиший кондиционерларни чиқаришни ўзлаштиради.

Бунинг учун ҳозир катта тайёргарлик ишлари бошланиб кетди. Тошкентдаги «Алгоритм» заводида «ДЭУ» мустаҳкам моддий негиз барпо этишга киришди. Бу ерда ҳамкорликда компрессорлар, турли иситгич қурилмаларини ҳам ишлаб чиқариш йўлга қўйилади.

Корпорация яна бир катта ишга қўл уришни режалаштирмоқда. Бу хайрли иш дори-дармонлар ишлаб чиқариш жараёни билан узвий боғлиқдир.

Воҳид ВАЛИЕВ.

* «Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайловлар тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси—муҳокамада

МУКАММАЛЛИК ГАРОВИ

ЮРТБОШИМИЗ Ислом Каримов «Буюк давлатнинг одамлари энг аввало, эркин ва озод бўлиши, уларда миллий ғурур доимо жўш уриб туриши, Ватан туйғуси ҳар бирининг юрагидан жой олиши керак», деганларидек, мустақил республикамизда бўлаётган барча жараёнлар бошқа фуқаролар каби мени ҳам руҳлантириб келмоқда.

Бинобарин, ҳуқуқий давлатнинг пойдевори, мустақил республикамизнинг асосий қонуни — Ўзбекистон Республикаси Конституцияси асосида сўнгги 2 йил давомида 50 дан зиёд янги қонунлар қабул қилинди ва мавжуд қонунларга ўзгартиришлар киритилди. Зеро, «Ўзбекистон Республикасининг давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш тўғрисида»ги, «Аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида»ги, «Мудофаа тўғрисида»ги, «Деҳқон хўжалиги тўғрисида»ги, «Меҳнатни муҳофаза қилиш», «Прокуратура тўғрисида»ги ва шу билан бир қаторда жорий йилнинг сентябрь ойида бўлиб ўтган Олий Кенгашнинг навбатдаги ўн учинчи сессиясида қабул қилинган қонунлар давлатимиз равнақи, халқимиз фаровонлигини кўзлаб қабул қилинганлиги учун ҳам халқимиз қалбидан чуқур жой олди.

Ҳозир республикамизда кенг муҳокама қилинаётган «Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайловлар тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси ҳам ўзининг бугунги кунимиздаги аҳамияти, долзарблиги билан ажралиб туради. Шу сабабдан ушбу Қонун лойиҳасига доир айрим фикр ва мулоҳазаларимни билдиришни жоиз деб билдим.

Муҳокамага қўйилган Қонун лойиҳаси ихчамлиги, демократик принципларни ўзида тўлиқ мужассам этганлиги билан эътиборга моликдир.

Қонун лойиҳаси 8 бўлим ва 50 моддадан иборат бўлиб, бунда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайловлар ўтказишнинг барча қоидалари, сайлов округлари ва сайлов участкалари, сайловларни ташкил этиш, сайловларни тайинлаш ҳамда Олий Мажлис депутатлигига номзодлар кўрсатиш, сайловларда иштирок этаётган сиёсий партиялар фаолияти, депутатликка номзодлар фаолиятларининг кафолатлари, сайловчилар рўйхатлари, овоз бериш ва якуний қоидалар тартиб билан барчага тушунарли қилиб равон баён этилган. Бу эса ўз навбатида мазкур қонун устида кўп меҳнат қилинганлигидан далолат беради.

Қонун лойиҳасининг бошқа моддалари қатори 1-моддаси жуда тўғри баён этилганлигини, айниқса депутатлар миқдори қисқартирилиб, 150 нафарга келтирилганлиги, Олий Мажлис депутатлари яширин овоз бериш орқали умумий, тенг ва тўғридан-тўғри сайлов ҳуқуқи асосида сайланиши, 7-моддада Олий Мажлисга сайловлар ўтказиш учун 150 та ҳудудий сайлов округларини тузиш, 5-моддада яширин овоз бериш жараёнида зўравонлик, таҳдид қилиш, алдаш ёки бошқа ғайри ҳуқуқий йўл билан сайловчиларнинг хоҳишига таъсир ўтказиш, шунингдек сайловчиларнинг хоҳиш-иродасини назорат қилиш қонунда назарда тутилган жавобгарликка сабаб бўлиши кўрсатилган бу ва шу каби бошқа моддалар фуқароларимизнинг кўпдан бери кўнглидаги орзуси эди.

Бироқ, Қонун лойиҳасида айрим таҳрирталаб ўринлар ҳам йўқ эмас. Жумладан, Қонун лойиҳасининг «Умумий қоидалар» бўлимидаги 4-модда, яъни тўғридан-тўғри сайловлар ўтказиш тартиби 1-моддада ёритилганлиги учун, бу модда Қонун лойиҳасидан чиқарилса, лойиҳанинг «Сайловларни ташкил этиш»дан иборат 3-бўлимининг Олий Мажлисга сайловлар ўтказувчи Марказий сайлов комиссиясининг ваколатлари баён этилган 11-модданинг биринчи қисмидаги жумла «Йўриқномалар тайёрлайди ва бажарилишини таъминлайди», — деган жумла билан бойитилса, шу модданинг 2-қисмидаги «Бош прокурорнинг тақдимномасига биноан» деган жумлани «Бош прокурор ва унинг ўринбосарларининг тақдимномасига биноан» деб ёзилса, 14-қисм жумла охиридаги «Ўзил-кесил қарорлар чиқаради» деган жумлани «Қарорлар қабул қилади» деган жумла билан алмаштирилса мақсадга мувофиқ бўларди. Бундан ташқари сайлов комиссияларининг қарорлари устидан тушган шикоятларни қараб чиқишликдан иборат 18-моддадаги «Марказий сайлов комиссиясининг қарори устидан қарор қабул қилинганидан кейин 10 кун ичида Ўзбекистон Республикаси Олий судига шикоят билан мурожаат қилиниши мумкин», деган жумлага «Республика Олий судига ва Республика прокуратурасига» деган жумла ҳам қўшилса фикр тўла бўларди.

Сайловларни тайинлаш, Олий Мажлис депутатлигига номзодлар кўрсатиш ҳақидаги 4-бўлим 22-моддасининг биринчи қисми «Олий Мажлис депутатлигига номзодлар кўрсатиш сайлов куни тайинланганининг йигирманчи кунидан эътиборан бошланади ва сайловга йигирма беш кун қолганида тўхтатилади» деган жумла барча учун тушунарсиз бўлиб қолган. Ушбу жумлани тушунарлироқ қилиб баён этиш лозим. Шу модданинг 2-қисмида «Партия олий органи фақат ўз партияси аъзоларини ёки партиясизларни, ҳокимият вакиллик органлари эса у ёки бу партияга мансублигидан қатъи назар барча шахсларни депутатликка номзод этиб кўрсатишга ҳуқуқлидир», деб баён этилган бўлиб, бунда партия олий органи партиясизларни ҳам депутатликка номзод этиб кўрсатиш ҳуқуқига эга эканлиги нотўғри талқин қилинган. Шу сабабдан бу моддадан ёки партиясизларни деган жумлани чиқариб ташлаш мақсадга мувофиқ бўларди.

Қонун лойиҳасининг 5-бўлим, 28-моддасини, яъни Олий Мажлис депутатлигига номзоднинг транспортда текинга юриш ҳуқуқидан иборат моддасини тўлиқ ўзгартириб, уларни шу жараёнда тегишли енгил автомашиналар билан таъминлашни кўрсатиш тўғрироқ бўлибгина қолмасдан, балки сайловчилар билан учрашувлар ўтказишда ҳам анча қулайликлар яратган бўлур эди.

Қонун лойиҳасининг 7-бўлим, 42-модданинг учинчи қисмидаги фойдаланилмаган деган сўздан сўнг «бузилган» деган сўзни қўшиш лозим деб ҳисоблайман.

Муҳаммадали ТОШТЕМИРОВ,
Ўзбекистон Республикаси прокуратураси қонунлари мужассамлаш ва ҳуқуқтарғибот бўлимининг прокурори.

* ХДП: туман кенгашларида

ДОЛЗАРБ МАСАЛАЛАР МУҲОКАМАСИ

ЎЗБЕКИСТОН ХДП Сергели тумани кенгашида йиғилиш бўлиб ўтди. Унда ички партиявий вазифалар, «Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайловлар тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси атрофлича муҳокама этилди.

Шунингдек, тумандаги фаоллар, бошланғич партия ташкилотлари котиблари қатнашган йиғилишда 1994 йилга газета ва журналларга обуна уюшқоқлик билан ўтказиш муҳим вазифа эканлиги алоҳида таъкидланди. Юқоридаги масалалар юзасидан Ўзбекистон ХДП Сергели тумани кенгашининг иккинчи котиби Жалолиддин Мусамуҳамедов ахбороти тингланди.

Йиғилишда хонадонларни хусусийлаштириш, фуқаролар билан хонадонларга коммунал хизмат кўрсатиш борасида шартномалар тузиш борасида олиб борилаётган ишлар ҳақида ҳам маълумот берилди.

Партия фаоллари билан бўлиб ўтан йиғилишда партиявий ишларни яхши олиб бораётган бошланғич партия ташкилотлари котибларидан Фрунзе Муҳаммедов, Ольга Брянсова, Валентина Подледноваларга фахрий ёрлиқлар топширилди.

Йиғилиш сўнгида муҳокама қилинган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Эркин ЭСИРГАДИЕВ.

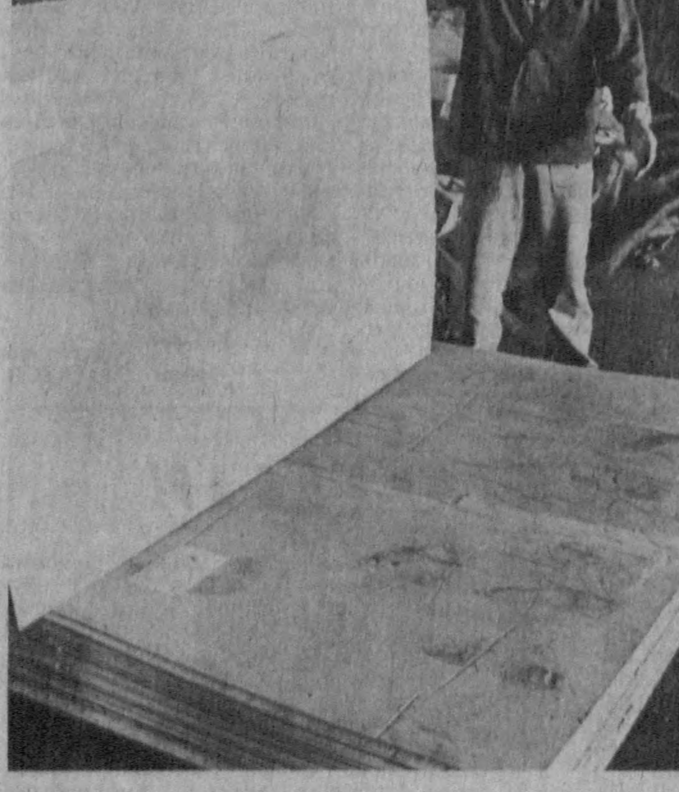

«Ўзбек қоғози» ҳиссадорлик корхонаси маҳсулот ишлаб чиқаришда иккиламчи хом ашёдан ҳам фойдаланади. Бунда корхона ишчиси Ғофир Аширбоев ўзига хос маҳоратга эга. Айни пайтда у қоғоз чиқиндиларидан унумли фойдаланиб, қоғоз тахталарини ишлаб чиқармоқда.

СУРАТДА: Ғофир Аширбоев ўзи ишлаб чиқарган қоғоз тахталарни намойиш қилмоқда.

ЮЗМА-ЮЗ МУЛОҚОТ

«ТОШҚИШЛОҚМАШ» ишлаб чиқариш бирлашмасининг маданият саройида Ўзбекистон Халқ демократик партияси Ҳамза тумани кенгашининг ходимлари ҳамда туман халқ таълими вакиллари билан ҳамкорликда яхши бир тадбирни ўтказиб туришга келишиб олинди. Бу тадбир ойда бир марта ўтказилиб турилади. Мавзудан келиб чиқадиган бўлсак буни «Ўзаро мулоқот» деб аташ ҳам мумкин.

— Анча вақтдан буён шундай бир учрашувни ёки шунга ўхшаш бир тадбирни ўтказиш ниятида юрардигу, бироқ ниятимиз ҳеч амалга ошмаётган эди, — дейди ХДП туман кенгаши котиби Ботир Ғоибназаров. — Мана, биринчи тадбирни ҳам ўтказдик. Унда халқ таълими вакиллари, боғчаларнинг мудиралари, хотин-қизлар кенгаши, фахрийлар кенгаши ҳамда руҳшунос Лев Ефимович Шиф иштирок этди. Бу тадбир биз кутган даражадан ҳам зиёда ўтди. Буни қарангки, мулоқот жойининг ўзида 5 киши ХДПга аъзо бўлиш истагини билдириб, аризаларини ёзиб беришди. Бундан кўриниб турибдики, одамлар орасида бўлиш, улар билан юзма-юз мулоқотлар ўтказиш сўзсиз ижобий натижа бериши кўз ўнгимизда исботланди.

Гулнора МАЛИКОВА.

Қорақалпоғистон Республикасида Тошкент шаҳри маданияти кунлари олдидан

МУҲИМ ВОҚЕА АРАФАСИДА

ШУ ойнинг иккинчи ярмида Қорақалпоғистон Республикасида Тошкент шаҳри маданияти кунларининг ўтказилиши ҳақида муштарийларимизнинг хабарлари бор. Республикада ушбу тантаналарга катта тайёргарлик кўрилмоқда. Яқинда Қорақалпоғистон Республикаси Олий Кенгаши Тошкент шаҳри маданият кунларининг ўтказилишига бағишланган тадбирларни кўриб чиқди. Мажлис қатнашчиларига ушбу икки халқ ўртасидаги дўстликни янада намойиш этадиган байрамга саноат корхоналари, маданият муассасалари, ижодий жамоалар кўраётган ҳозирлиги ҳақида батафсил ахборот берилди.

Маданият кунларини ўтказиш ташкилий комитети ҳам тузилди. Унга Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгашининг Раиси Р. Йўлдошев раис этиб тайинланди. Комиссия аъзолари орасида «Эркин Қорақалпоғистон» газетасининг бош муҳаррири Қ. Бекжонов, Қорақалпоғистон Республикаси Рассомлар уюшмасининг Раиси Ж. Изентоев, Қорақалпоғистон Республикаси маданият ишлари вазири Н. Муҳаммеддинов, Ўзбекистон театр арбоблари уюшмасининг Қорақалпоғистон бўлими раиси Р. Сафарова, Нукус шаҳрининг ҳокими Ш. Уснатдинов, Ўзбекистон халқ шоири, Ўзбекистон Республикаси Маданият фонди Қорақалпоғистон бўлимининг бошлиғи И. Юсупов, Ўзбекистон халқ ёзувчиси, Қорақалпоғистон Республикаси Ёзувчилар уюшмасининг раиси Т. Қайипбергенов ва бошқалар бор.

Кўриниб турибдики, Тошкент шаҳри маданияти кунларини ўтказиш учун катта тайёргарлик ишлари қизғин олиб бориляпти.

* Сўз—ташкилотчиларга

Дўстлик қўшиқлари янграйди

Саид АЛИМХЎЖАЕВ,

Ўзбекистон Республикаси маданият ишлари вазирининг ўринбосари, Тошкент шаҳар маданият ишлари бош бошқармасининг бошлиғи.

— МАДАНИЯТ кунларининг дастури ранг-баранг. Аввал айтиб ўтганимиздек республикамизнинг таниқли хонандалари, раққосалари билан биргаликда Мукаррама Турғунбоева номидаги хизмат кўрсатган давлат «Баҳор» рақс дастаси, машҳур «Ялла», Муҳиддин Қориёқубов номидаги Ўзбек давлат филармониясининг «Зарафшон» ашула ва рақс дасталари ўз санъатларини қорақалпоғистонлик санъат мухлислари олдида намойиш этадилар. Улар орасида Ғафур Ғулом номидаги маданият уйининг қошида ташкил этилган «Гавҳар» фольклор-этнографик дастанинг ҳам борлиги айниқса қувончлидир. Ойхон Ёқубова раҳбарлик қилаётган ушбу даста ўз номи билан узукка гавҳар кўз бўлди десак тўғри бўлади.

Нукусда бўлиб ўтадиган концерт дастурини таниқли сўз усталари Ўткир Сиддиқов, Ўзбекистон халқ артисти Гулчеҳра Жамилова, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Муҳаммаджон Абдуқундузовлар олиб боришади. Бу ҳам қорақалпоғистонлик санъат шайдоларига кутилган туҳфа бўлади.

Дасталарнинг ва таниқли хонандаларнинг репертуаридан дўстлик ҳақидаги, қардошлик тўғрисидаги қўшиқлар жой олиши шубҳасиз. Уч кун давомида Амударё соҳилларида жойлашган юрт узра дўстлик қўшиқлари баралла янграйди.

ОРЗИҚИБ КУТМОҚДАМИЗ

Райҳон САФАРОВА.

Ўзбекистон театр арбоблари уюшмаси Қорақалпоғистон бўлимининг раиси:

— ИККИ халқнинг маданияти ҳақида сўзлашдан олдин ушбу халқларнинг кўплаб асрлар давомида ёнма-ён яшаб келганини таъкидлаб ўтмоқ жоиз.

Ушбу йилнинг бошида Тошкент Қорақалпоғистон Республикаси маданияти кунлари қатнашчиларини қизғин кутиб олган эди. Ўша кунлардаги учрашувларнинг шавқи ҳали ҳам юракларимизда. Биз ўзбек халқининг қорақалпоқларга бўлган муҳаббати, эъзозининг яна бир марта жонли гувоҳи бўлдик.

Айни кунларда республикамиз Тошкент шаҳри маданияти кунларини ўтказиш шукуҳи билан нафас олмоқда. Бу байрам биз учун ниҳоятда мўътабар. Сабаби Тошкент худди Нукус каби биз учун азизу қадрдон. Жуда ҳам кўплаб санъаткорларимиз Тошкентда ўқиб келганлар. Нукусда Тошкентдаги бир қатор театрларнинг, концерт ташкилотларининг катта дастур намойишини кутмоқдамиз. Хусусан бу учрашувларга бутун республика интизорлик билан кўз тикиб турибди.

Маданиятларнинг бир-бирига ҳамкорлиги бу халқларнинг қадрдонлигидан далолатдир. Ушбу маданият кунлари қадрдонлигимизни янада мустаҳкамлайди.

* Қардошларимиз ижодидан

Соғиндиқ ЕМБЕРГЕНОВ

ЕРГА ТУШАР ОЛТИН ЯПРОҚЛАР

Чайқалади шамолда боғлар,
Ерга тушар олтин япроқлар,
Ҳазин-ҳазин шитирлар аста,
Қандай гўзал олтин бу чоғлар.
Қатор-қатор учган турналар,
«Қур-қур»лашиб кўкда сирғалар.
Сокин қалбим кўкка ўрмалар
Қандай гўзал олтин куз чоғлар,
Пахтазорда кузнинг ҳосили—

Пахтакорнинг қандай оқ дили.
Эзгуликдир етаклар йўли,
Қандай гўзал олтин куз чоғлар.

Завқ олади боқиб инсонлар,

Боғлар аро ипак мезонлар.

Қара дўстим, типирлар жонлар

Қандай гўзал олтин куз чоғлар.

Хўжабек СЕИТОВ

ТОПГАНИНГ СОЧАСАН БОЛАМ ДЕБ

Табиат — сен она, мен — боланг.
Илҳом берсанг ҳам шеъримга
То ҳануз англолмам, англолмам,
Бағрингга кўмилган сирингга.
Йўлимда, кўлимда неъматинг,
Топганинг сочасан болам деб.
Яшайман, юракда иззатинг.
Яшнаган, ям-яшил далам деб.
Ортимга боқаман, ортимда —
Йўллар бор, уларда изларим.
Донолик — булоғин сувидан,
Ичганман чанқаган кезларим.
Сойлардан кечганман неча бор,
Ўтлоқда ястаниб ётганман.
Билмадим сирингни бари бир,
Англолмай ҳайратда қотганман.
Табиат — бойлигинг беҳисоб,
Қадди тик оқ сочли тоғларда,
Мадҳи нақ бўлгуси бир китоб.
Кўз олмай боқаман боғларга.

Майсалар, яйловлар, денгизлар,
Ҳаттоки Уст-юртнинг бўрони,
Дикирлаб ўйнаган кўзилар,
Барчаси бойлигинг, дармонинг
Бир гиёҳингни юлсак агар,
Сенга нақ чақмоқ теккандай.
Бир тошинг йўқотса саросар —
Тоғларинг қаддини буккандай,
Бағрингга норасо одамзот
Ёвузлик уруғин эккандай,
Назаримда ўзинг ҳам табиат,
Кўнглинг ошуфтадир чўккандай.
Табиат, онажон, ойжамол,
Бағрингда сирларинг кўп экан.
Яхшилик бахш этар куч, камол,
Яхшилик сенга ҳам зеб экан.
Барини яратган ўзингсан —
Тириклик неъматга она — сен!
Табиат энг ширин сўзимсан,
Иззатла эй инсон, бола — сен!

Қорақалпоқчадан Темур УБАЙДУЛЛО таржималари.

ТОТУВЛИККА ИНТИЛГАН ХАЛҚМИЗ

Абулқосим УТАББЕРГАНОВ,
ёзувчи.

ДУНЁнинг устуни Темир қозиқ юлдузи бўлса, инсониятни асрлардан-асрларга эсон-омон олиб келаётган неъмат — бу дўстликдир. Дўстликнинг кучи орқали она сайёрамиз кўп йиллардан бери эсон-омон яшаб келмоқда.

Инсоф билан айтганда Ўзбекистон бағрида яшаётган халқларнинг дўстлиги кун сайин маҳкамланиб бормоқда. Бу ерда яшаётган турли миллат вакиллари республикамизнинг обод, фаровон бўлиши учун тер тўкмоқдалар.

Иқтисодимизга, мамлакатимиздаги бошқа соҳаларга бир назар солайлик-а. Бошқа мустақил давлатларда қоқилишлар, узилишлар бўлиб турибди. Ўзбекистонда эса қийинчиликлар бўлишига қарамай тинчлик учун изчил ҳаракат қилинмоқда. Шу сабабли Ўзбекистон Республикасининг юзи ёруғ, бағри бут. Бу дўстликнинг неъматидир. Туркия, Америка, Япония сингари ривожланган мамлакатларга ҳам иқтисодий, ҳам маданий томондан етиб оламиз деб айтаётган эканмиз, бу ҳам дўстлигимизга таяниб иншо этилган сўзлардир. Қилинаётган меҳнатда, эришилаётган ғалабада барча миллат фуқаролари қўлни-қўлга бериб аҳил яшаётганининг ҳиссаси бор.

Қорақалпоқ ва ўзбек халқининг дўстлиги, қардошлиги замонлар синовидан ўтиб келмоқда. Улар ҳамиша бир-бирига суяниб, бир-бирига тиргак бўлиб, ҳамфикрлик билан тотувликда яшаб келган. Ҳозир ҳам шундай яшамоқда, келажакда ҳам шундай бўлади. Буни Республикамизда ўтказилган мустақиллигимизнинг икки йиллиги тантаналари яна яққол кўрсатиб берди. Қорақалпоқ халқининг ибратли бир мақоли бор: «Баракат, қайга борасан, тотувлик бор жойга бораман». Демак, баракат бизнинг юртимизда.

Биз ҳамиша дўстликка, тотувликка, қардошликка интилган халқмиз. Дўст билан бағримиз бут, дўст билан барча мушкулларимиз осон бўлади. Дўстларимиз кўпайиб Ўзбекистон ҳамда Қорақалпоғистон отли гулшанларнинг довруғи олам аро ёйилаверсин.

Ўтказилажак Тошкент шаҳри маданияти кунлари куни кечагина бўлиб ўтган Мустақиллик байрамимизнинг давоми сифатида тантана қилинади. Байрамларга байрамларимиз уланаверсин, ёруғ кунларга дўсту биродар халқларимиз эсон-омон етиб бораверсин.

НУКУС МЕҲМОНЛАРГА МУНТАЗИР

НУКУС шаҳри ҳам қадимий, ҳам навқирондир. Ушбу шаҳарнинг ўзига хос тарихи бор. Унинг 60 йиллик тўйи йилимизнинг бошида нишонланган эди. Бир қараганда 60 йил тараққиётимиз тизимида киприк қоққандек муддат. Лекин Қизилқумнинг олов бағрида жойлашган кичкинагина овул учун 60 йил катта довонлар йилидир. Шу 60 йилда Нукус шаҳри Қорақалпоғистон Республикасининг маъмурий, иқтисодий, сиёсий, маданий маркази бўлиб танилди. У бугун Ўрта Осиёнинг йирик шаҳарларидан саналади. Буни шаҳарда 250 минг аҳоли яшаётгани ҳам тасдиқлаб турибди.

1932 йилда Нукус расман Қорақалпоғистоннинг пойтахти деб эълон қилинди. 60—70-йилларда эса у ҳар томонлама гуркираб, ўсди. Айниқса саноат таниб бўлмас даражада ривожланиб кетди. Бугунга келиб, механика-таъмирлаш, ғишт, гранит ва мармар, керамзит, кабель сингари заводлар, ўнлаб тикув-трикотаж фабрикалари ва бошқа йирик корхоналар тўла қувват билан ишлаб турибди.

Кейинги йилларда Нукуснинг қиёфаси борган сари гўзаллашиб бормоқда. Унинг кўчалари, қурилган бинолар ўзига хослиги, иқлим шароитига мослиги билан диққатга сазовордир. Хусусан, кейинги йилларда маданият масканлари кўплаб қурилаётгани диққатга сазовордир. Айниқса Нукус Давлат университети, темир йўл вокзали, «Тошкент» меҳмонхонаси, ўқувчилар саройи, Бахт уйи, Бердах номли Республика мусиқали драма театрининг янги биноси шаҳарнинг ҳуснига ҳусн қўшиб турибди. Яқинда Амударё узра янги кўприк қурилади. Ана ўшанда Нукус бир томондан Тахиатош, иккинчи томондан Хўжайли билан троллейбус йўли орқали боғланади.

Нукус ҳақида гап борганда уни илмий-маърифий марказ сифатида тилга олиб ўтмаслик мумкин эмас. Ҳозир шаҳарда Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг Қорақалпоғистон бўлими ишлаб турибди. Бу йил Ўзбекистон Республикаси қишлоқ хўжалик Фанлари академиясининг бўлими ҳам очилди. Ўндан зиёд илмий текшириш институтлари ишлаб турибди. Уч академик, академиянинг уч мухбир аъзоси, 24 фан доктори, 410 фан номзоди халқ фаровонлигини ошириш йўлида ҳормай-толмай хизмат қилмоқдалар.

Нукус — кўп миллатли шаҳар. Бу ерда қорақалпоқлар билан ёнма-ён ўзбеклар, қозоқлар, туркманлар, руслар, корейслар, татарлар яшаб ишламоқдалар. Нукус шаҳрининг бунчалар гуллаб-яшнашига сабаб халқларнинг безавол дўстлигидир. Бу дўстликнинг қудратини барча кўриб, билиб турибди.

Қадимий ва навқирон шаҳар ўз бағрини ўзбекистонлик маданият усталарига кенг очмоқда. Бир сўз билан айтганда, Тошкент шаҳри маданияти кунларининг бош тантаналари ўтадиган Нукус меҳмонларга мунтазир.

Шаҳарлар инсонлар каби ўсиб улғаяди. Бугун кичкинагина шаҳар яна бир неча ўн йилдан кейин катта марказга айланади. Янги-янги бинолар қурилади, равон кўчалар бунёд бўлади. Ҳаёт бир зум ҳам тўхтамайди. Қорақалпоғистон Республикасининг пойтахти Нукус шаҳри ҳам ана шундай йил сайин ўсиб бораётган шаҳарлардан.

СУРАТЛАРДА: Нукус шаҳрининг кўчаларидан бири, шаҳар қурилмоқда. Нукуснинг янги турар жой бинолари.

Равиль Альбеков ва Виктор Багаев суратлари.

Одобнома

* Маънавий қадриятларимиз

Завол билмас ўгит

ҲАЗРАТИ Алишер Навоий ўз замонасида халқ ғамида доимо банд бўлган. У уй-жой, мадраса муаммоси, талабаларнинг илм олишидан хабардор бўлиш, ҳунарли бўлишларининг чинакам ғамхўри бўлиб яшаган. Мадрасалар битгач, усталар улуғ зотни бу ерга таклиф этарканлар. Навоий ҳар бир уста, наққош, ўймакор, муҳандис, мусаввир, ганчкор, сайқал жило берувчиларга тасаннолар айтиб, ҳар бирини олтину дурлар билан мукофотлаб, барчаларига кимхоб тўн, зардўз чопон каби сарполар инъом этса қўли гул усталар «Пирим, ахир бу кимхоблар хону вазирларнинг сарпосику, бизларни шунчалар хушнуд этасизму», дебдилар. Навоий шунда «Устозлар, хону вазирлар эсдалик учун кошона, иншоотлар қуриб қолдирмаганлар. Сизлардан адабий ёдгорликлар, кошоналар қолади. Сизлар сарполарга муносибсизлар», — дебди. Ҳунарманд меъмор усталар кўнгли шод, руҳлари кўтаринки бўлиб янада гўзалроқ, нақшинкор бинолар қуражакларини изҳор айлабдилар.

Мадраса ҳужраларидан ҳар иккиси ётоқхона, учинчиси эса ҳунархона бўлиб, талабалар сабоқдан сўнг касб эгаси бўлиш билан банд бўларканлар. Замон талабига монанд ўймакор, мисгар, каштачи, зардўзлик, гилам тўқувчи, эгаржабдуқ, чойшаб, палак сўзаналари устаси, наққошлик, мусаввирлик, дурадгорлик, кулолчилик касбларидан баҳраманд бўлар эканлар. Ўта нўноқ, уқувсизларини ғишт пишириш хумдонида кулолчилик, ғишт терувчиликка ўргатилишини маслаҳат берарканлар. Демак, ғазалхонликда, илму маърифатда ҳунарларни тарғиб қилишда улуғ бобомиздан ўргансак арзийди. Ҳазратнинг ўзлари бу борада

Ҳунарни асрабон
нетгумдир охир,
Олиб тупроққаму
кетгумдур охир.

дея марҳамат қилганлар.

Улуғ инсонни ҳурматлаб, маърака, маъруза, тўй, базму тантаналарга зор-интизорлик билан таклиф қиларканлар. Бадавлат, мартабаси ғайри, мақтанчоқлар йўқласа узр сўраб, «Менинг ўрнимга бошқаларни таклиф этинг», дея узрли жавоб айтар эканлар. Лекин жамиятга нафи теккан, эл эъзозига сазовор бўлган, юпунлар, уста меъморлар, талабаларга зиё сингдирадиган муаллимларникига боришга қимматли вақтларини аямай бориб, инъомлар берар эканлар.

Навоийнинг отаси устозидан катта ёшли бўлса ҳам олдин устозини, сўнгра отасини юқорига иззат-икром билан таклиф этаркан. Ўзи одоб юзасидан уларга садоқат билан хизмат қиларкан. Базм қизиб, ғазалхонлик, кулгу-хонишхонлик, ўгитлар, илм маърифатлардан мезбону меҳмонлар маънавий озуқа ҳузуридан баҳра оларканлар. Кунлардан бир кун энг яқин дўсти, тенгдоши Алишерга «Нечун устозингиздан отангиз улуғ ва катта бўлсалару отангизни юқорида таклиф қилмайсиз?» деса, Навоий «Отам менинг дунёга келишимга сабаб бўлди. Устоз — муаллимим эса дунёю олам илмини ўргатишга тафаккуримни юксалтиришга сабаб бўлган», деган экан.

Биз бугун «Устоз — отангдан улуғ» деган ғоят мазмунли тарбиябоп ибора гувоҳи бўлмоқдамиз. Демак, бу ўгит буюк бобомиз Алишер Навоий ҳазратлари тарбиясига мансублигини билдик. Келгуси авлодга миллий удум, одоб-ахлоқ, ҳунар ўргатишда, илм беришда хонадон эгаларининг нуронийликка етиб яшашида ҳазратнинг ана шу ўгитлари ниҳоятда аҳамиятлидир.

Анвар АҲМЕДОВ,
халқ маорифи аълочиси.

ҲИКМАТЛАР ХАЗИНАСИДАН

● Замона насиҳати,
жаҳолатинг боса бил,
Кимнинг тили эрмас банд,
тушар оёғига банд.
Абу Абдулло Рудакий.

● Берилма ҳеч қачон
фойдасиз сўзга,
Ундан наф топмассан
тутундан ўзга.
Абулқосим Фирдавсий.

● Айтмаган сўз
айтилганча бўлолмас,
Айтилган сўз ҳеч
яширин қололмас.
Носир Хисрав.

● Доно доим яхши
сўзда — суҳбатда,
Эшитган баҳраманд
ундан, албатта.
Асади Тусий.

● Одобсиз юз киши
билан ҳам ёлғиз.
Шоҳид Балхий.

● Илм — инсоният
гавҳаридир.
Абдуқодир Бедил.

● Сўз — гул, иш — мева.
Ал-Хоразмий.

Муҳайё НАСРИДДИНОВА тайёрлаган.

Қаерда оила бекаси ақлли ва оқила бўлса шу оилада доим тотувлик ҳукм суради. Шаҳримизнинг Мирзо Улуғбек туманидаги Паркент кўчаси 12-уй, 15-хонадони соҳибаси Мамлакат опа Тойжонова ана шундай уй бекасидир. У тўкин дастурхон атрофида доимо фарзандларини ақлли ва одобли бўлишга, катталарни ҳурмат қилишга даъват этади. Ушбу суратда ҳам Мамлакат опа қизи Донохон (чапда) ва келини Шаҳлохонга рисоладагидек уй бекаси бўлиш ҳақида сўзлаб бермоқда.

Собит Мусаев сурати.

* Ижодий жамоаларда

КАТТА ТАРАДДУД

ШАҲРИМИЗДАГИ энг ёш Аброр Ҳидоятов номли ўзбек Давлат драма театри ўзининг 25-мавсумини бошлади. Шу куни томошабинларга театрнинг янги мавсумдаги режалари сўзлаб берилди. Спектаклларнинг айрим саҳналари ижро этилган концертлар намойиш этилган эди. Шу куни театрнинг бош режиссёри Баҳодир Йўлдошев билан учрашиб суҳбатлашдик.

— Театримизнинг бу йилги режалари жуда ҳам катта. Театр жамоаси ўзининг 25 йиллик тўйига катта тайёргарлик кўрмоқда. Репертуаримизда ўзбек драматургларининг асарларидан ташқари, чет эл муаллифларининг асарлари ҳам қўйилмоқда. Француз ёзувчиларининг қаламига мансуб «Маъмура кампир», «Алдагани хотин яхши», «Лақма қуён» шулар жумласидандир. Ҳозирги кунда театр жамоаси Азиз Несиннинг «Бир эшик ҳангомаси» асари премьерасини ноябрь ойларида ўз мухлисларига тақдим этмоқчи.

Ижодий жамоа турли хил корхоналарга, завод, фабрика, олий ўқув юртларига, ўрта мактаб ва санаторийларга тез-тез ташриф буюради. Турли хил спектакллардан парчалар, мусиқали чиқишлар дастур режасидан ўрин олган. Театр актёрлари томонидан Қаҳрамон оналар билан учрашувлар уюштириб турилади. «Театр: Шарқ — Ғарб» фестивалига катта тайёргарлик билан келди. Ижодий жамоа Алишер Навоийнинг достони асосида саҳналаштирилган «Искандар» томошаси билан қатнашмоқда.

Дилдора ЗУПАРОВА.
Уйғур номли Тошкент санъат институтининг «Санъат» журналистикаси факультети талабаси.

* Шахсий фикр

ЧИН УСТОЗ ҚАНДАЙ БЎЛАДИ?

УСТОЗ деганимизда кўз олдимизда фақат бирор ҳунарини, билимини талабаларга ўргатувчи киши эмас, балки биринчи навбатда ахлоқ-одоби билан кўпчиликка намуна бўладиган, Ватанга муҳаббат, тарихий мерос ва туйғуларимизга ҳурмат туйғуларини, барча инсоний фазилатларни шогирдлар онгига сингдира биладиган сиймо гавдаланади. Ўқув даргоҳлари ҳам, агар таъбир жоиз бўлса, талабалар учун иккинчи «уй» вазифасини ўтайди. Биз ана шунга қараб тарози палласига тош қўйишимиз керак.

Институтдан мустақил ҳаётга йўл оладиган талаба биринчи навбатда яхши хулқ-атвор эгаси бўлиб етишишига эришишимиз кичик масалалардан эмас. Шу маънода олим бўлма одам бўл, нақли бежиз айтилмаган. Намунали хулқ-атвор айниқса кўпчилик билан мулоқотда бўладиган раҳбарлар, ўқитувчи-домлалар ҳамда шифокорларга сув ва ҳаводек зарур. Албатта, буни юксак хулққа эришишнинг пойдевори оиладан, боғча ва мактабдаги бошланғич таълим-тарбиядан қўйила бошланиши, унинг янада такомиллашиш жараёнлари олий ўқув юртларида кечишини назарда тутиш лозим.

Шуни унутмаслик керакки, ахлоқни шакллантириш учун ҳам ўзига хос шароитлар талаб қилинади. Масалан, айтайлик, улардан энг муҳими — домлалар билан талабалар ўртасида инсоний муносабат ҳамда ўқув даргоҳларидаги соғлом муҳитдир. Агар домла ҳар бир талабага ўз фарзандидек, жуда бўлмаганда ўз шогирдидек муносабатда бўлса ва ўз навбатида талаба ҳам юқоридаги иззат-ҳурматни суиистеъмол қилмаса кўп нарсага эришиши мумкин. Айниқса, дарс жараёнида тарбия тўғрисида гапиришга фурсат топса, талабаларнинг оладиган сабоқларида сифат ўзгариши юз беради. Буни биз — домлалар яхши идрок этсак ҳам, аммо амалда унчалик эътибор бермаймиз.

Бизнингча, дарс вақтида икки-уч дақиқа ҳар соҳанинг ўтмишидаги ва ҳозирги олимлари, таниқли кишилари ҳамда домлаларнинг ўз бошларидан ўтказган таълим-тарбияга оид қизиқарли воқеалар, ишлари тўғрисида гапириб берсалар, фақат фойдали бўларди. Бундай усулда дарс ўтиш фанни талабалар онгларига яхши сингдиришга хизмат қилиши шубҳасиз. Одатда, талабалар амалий дарс ҳамда лекцияларнинг ҳаммасини ҳам бирдек ўзлаштира олмайдилар. Юқоридаги усул эса асосий дарсни яхши ўзлаштиришга турткі бўлади. Талабаларнинг домлаларга ҳурмати, бахтга қарши олдингидек эмас. Бунга сабаб биринчидан, баъзи бир талабаларнинг тарбияси яхши эмаслиги бўлса, иккинчидан, домлаларнинг ҳам ўзларига хос камчиликлардан халос бўлмаганликларидир. Домлалар, аввало ўз соҳаларининг яхши билимдони бўлиш билан бирга, ўз тарихимиздан, адабиёт ва санъатдан, умуман турмушнинг турли томонларидан яхши хабардор бўлиши керак.

Шундай домлалар ҳам борки, бутун дунёга машҳур бўлган ўтмишдаги ватандош олимларимиз, адибларимиз ва уларнинг илмий ишлари, асарларидан бехабардирлар. Баъзиларнинг эса ҳатто хулқ-атворлари ҳам ночордир. Айрим домлалар бутун дарс жараёнида ўта жиддий ва қўрс бўладилар, уларнинг дарсларига талабалар иштиёқсиз, кўнгилсиз, мажбуран қўрқиб кирадилар. Унинг дарси қачон тамом бўлар экан, деб бетоқат бўладилар. Баъзилар эса талабаларга дўқ-пўписалар билан имтиҳонни пеш қилиб дарс ўтадилар.

Домлаларнинг қайси фазилатлари сизга манзур, деган саволга талабалар шундай жавоб қилдилар: «Баъзи бир домлалар хушмуомала, очиқ чеҳрали, камтар, ўз соҳаларини яхши биладилар, дарсларни тарбиявий, қизиқарли мисоллар билан олиб борадилар. Бундай домлани талабалар жуда ҳурмат қилишади. Шунинг учун ҳам гарчи бизлар у домла касби бўйича келгусида мутахассис бўлиб ишламасак ҳам ўтган дарсларини бажонидил тайёрлаб келамиз. Сўзларига қулоқ соламиз. Дарсларига мажбуран эмас, талпиниб келамиз...»

Кўриб турибсизки, талабаларнинг мақтовига сазовор бўлиш унчалик мушкул иш эмас.

Моддий-маиший ва ижтимоий турмуш шароитлари биздан анча устун турган хорижий мамлакатлар олий ўқув юртларида динга оид дарслар ҳам ўтилади. Бу уларнинг ўз соҳаларида оладиган билимларини ёки ўзаро муносабатларидаги самимиятни камайтириб қўйган эмас-ку! Ёки ўтмишимизга бир назар ташлайдиган бўлсак, инсоният тарихида ўчмас из қолдирган мутафаккирларимиз Ал-Хоразмий, Улуғбек, Беруний, Ибн Сино, Яссавий, Форобий, Ал-Бухорий ва бошқалар турмушнинг турли соҳаларида илм мўъжизаларини яратилишларида дин уларга тўсқинлик қилмаган.

Бу фикрларни республикамиз байроғини юқори кўтарадиган ёш авлодимизга бирор нафи тегармикан, деган мақсад билан изҳор қилдик. Балки домлаларимиз ҳам ўз мулоҳазаларини айтарлар.

Миржалол МИРЕҚУБОВ,
1-Тошкент Давлат тиббиёт институтининг профессори.

ЗИЙНАТЛАР ЯШИРИНГАН МЕРОС

БОЛА тарбиясида ўйиннинг аҳамияти ниҳоятда катта. Ўйинлар орқали у ҳам маънавий, ҳам жисмоний тарбияланади. Болада ирода, топқирлик, чаққонлик, ғайрат, шижоат, мардлик хислатлари ана шу ўйинлар орқали куртак отади.

Немис адиби Шиллер «Болаларнинг ўйинида кўпинча чуқур маъно ётади», деб таъкидлаган бўлса, «Фаоллик, иш катта ёшдаги кишилар ҳаётидаги нечоғли аҳамиятга молик бўлса, болалар учун ўйин ҳам ана шундай аҳамият касб этади. Бола ўйин чоғида ўзини қай ҳолда тутса, ўсиб-улғайгач ишда ҳам ўзини аксари шундай тутади. Шу боисдан ҳам бўлажак арбобнинг тарбияси аввало унинг ўйинида юз беради», — деганди Макаренко.

Аммо бизда болаларнинг турли ўйинларни ўйнашлари учун шароит етарлими? Болалар боғчалари, ясли ва мактабларда бу борада қисман ишлар қилинаяпти. Лекин ана шу ўйинларда миллийлик етишмайди. Шуни ёдда тутиш керакки, ўз миллатини ҳурмат қилмаган киши бошқа миллатни ҳурмат қила олмайди. Демак, ясли, боғча, мактаб, тарбия масканларида болаларни миллий анъаналар руҳида тарбиялашга катта эътибор бермоқ керак.

Лекин болаларни тарбиялаб келган халқимиз ўйинларининг кўплари аллақачон кишиларнинг ёдидан чиқиб кетган. Масалан, бекинмачоқ, чуркез, зув-зув, оқсуяк ва бошқа хил ўйинларни ҳозирги болалар билишмайди. Ана шу ўйинларда жасурлик, дўстларга садоқат, мардлик, чаққонлик, ироданы мустаҳкамлаш хислатлари жамулжам.

Хушмуомалалик руҳида тарбиялашни аввало салом-аликдан бошлаш керак. Минг афсуски, шуни ҳам ёдимиздан чиқариб қўйган эканмиз. Хулласи калом, қилиниши керак бўлган ишлар кўп. Шунинг учун ёшларни етук инсон қилиб тарбиялашда турли-туман воситалардан фойдаланиб, ушбу масалани йўлга қўйиш пайти келди. Оила, мактаб ва жамоатчилик ана шу эзгу ишларни биргаликда амалга оширишга қодир.

Мусоқул УСМОНОВ,
Тошкент молия институти тарих кафедрасининг мудири, профессор.

Ўзбек борки, тўй қилсам дейди. Ўғил уйлаб қизлик, қиз чиқариб ўғиллик бўлсам дейди. Эл-юрт дастурхонидан еган бир луқма ошим қарзини қалбимдек оқ дастурхон ёзиб, унга бир бурда нону, бир пиёла чой қўйиб узсам дейди. Тўй ва тантаналар эса оилалар чироғи бўлмиш аёллар, қўшни хотин-халажларнинг иштирокисиз ўтмаган, ўтмайди ҳам. Ҳар кимни мана шундай қутлуғ кунларга етказсин.

Нуъмон Муҳамаджонов суратлари.

ТАЛАБАЛАР ҲУЗУРИДА

ИСТЕЪДОДЛИ шоир Исмоил Тўхтамишевнинг номи «Ҳайқириқ», «Дунё устуни», «Сенга интилдим» каби шеърий тўпламлари орқали кўпчиликка яхши таниш. Яқинда Абдулла Қодирий номидаги Тошкент Давлат маданият институтида шоир билан бўлиб ўтган учрашув ўқитувчи ва талабаларда катта қизиқиш уйғотди.

Учрашувни профессор Собир Мирвалиев кириш сўзи билан очиб, Исмоил Тўхтамишевнинг ижоди ва ўзбек адабиётида тутган ўрни ҳақида гапирди. Шундан сўнг маданий-маърифий оқартув ишлари факультетининг талабалари шоир шеъри билан айтиладиган қўшиқларини ижро этишди.

Латофат НАМОЗОВА.

● Қидирбой Тўлабоев куюнчак жамоатчи мухбирдир. Унинг қаламига мансуб ибратли, қизиқарли мақолаларини газетамизнинг «Одобнома» саҳифаси, «Буқизиқ», «Ҳар соҳадан бир шингил», «Келажагимиз — мактабда» рукнлари остида кўп ўқигансиз. Олий тоифали бу муаллим 60 ёш остонасида турибди. Шу муносабат билан уни чин юракдан қутлаб, ижодига барака тилаймиз ва журналист-муаллимнинг навбатдаги мақоласини эътиборингизга ҳавола қиламиз.

* Инсонийлик фазилатлари

СЎЗИНГНИ АВАЙЛА — УЗАЯР ЁШИНГ

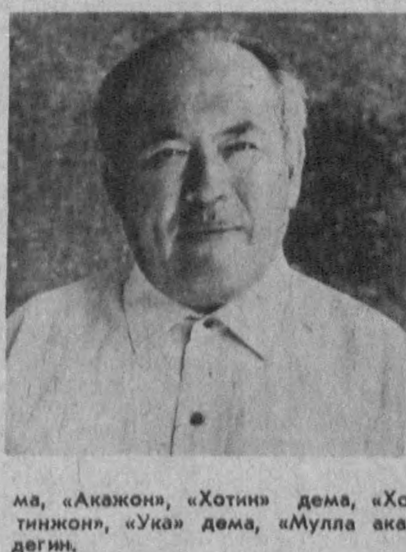

МЕН яхши сўзларни дори-дармонга ўхшатаман. Нега? Шарқнинг буюк ҳакими Абу Али ибн Сино сўзга катта маъно бериб, унинг хосиятини доридан юқори баҳолаган экан. «Яхши сўз жон озиғи, ёмон сўз бош қозиғи», «Яхши гап билан илон инидан чиқар, ёмон сўз билан пичоқ қинидан», «Яхши одам топиб, ёмон одам қопиб гапирар» каби сўзлар кўнглингизни тоғдек кўтариб дилингизни хушнуд этса, ўйламасдан, эътиборсизлик билан айтилган бир оғиз сўз дилингизни ҳуфтон этади.

Шоир Юсуф Хос Ҳожиб «Қутадғу билиг» асарида шундай дейди:

Эсонлик тиласанг агар сен ўзинг,
Тилингдан чиқарма ярокcиз сўзинг.
Билиб сўзласа, сўз донолик эрур,
Билимсиз сўзи ўз бошини еюр.
Киши сўз туфайли бўлади малик,
Ошиқ сўз қилади бу бошни эгик.
Туғилган ўлади, қоларму нишон,
Сўзинг эзгу бўлса мангусан, ишон.

Одамзод насли аслида ер юзасидаги барча жонлилар орасида энг улуғидир. Аммо бу улуғлик билим, ширин сўз билангина тўлиқлик, мукаммаллик касб этади. Бир йигит донишмандга шундай дебди:

— Кишиларга яхши муомалада бўлсам ҳам кишилар менга қўполлик қилади.

Донишманд шундай жавоб берибди:

— Ундай бўлса сен яна ҳам мулойим бўл, ширин сўзла, «Ака» дема, «Акажон», «Хотин» дема, «Хотинжон», «Ука» дема, «Мулла ака» дегин.

Шундай қилиб йигит эл-улус орасида яхши мулойим, муомалали сўзи билан мартабаси кўтарилиб, доно йигит аталибди.

Хорун ар-Рашид бир куни тонг пайти уйқусидан қўрқиб уйғонибди. Тушида ўттиз икки тиши тагидан бўшаб, тушиб қолибди. Подшо каллаи саҳардан туш таъбирчиларини чақириб тушининг таъбирини сўрабди.

— О, менинг ҳукмдорим, — дебди биринчи таъбирчи, — бир қошиқ қонимдан кечсангиз, тушингиз таъбирини айтиб берсам. Сизнинг барча оила аъзоларингиз ўлиб, ёлғиз ўзингиз қолар экансиз.

Хорун ар-Рашид мулозимлардан бирини чақириб, таъбирчига юз дарра уришни буюрибди. Сўнг «Зиндонга ташлансин!» деб ҳукм қилибди.

— О, менинг, ҳурматли ҳукмдорим, — дебди иккинчи таъбирчи. — Сиз оила аъзоларингиз, қариндош-уруғларингизга қараганда узоқ умр кўрар экансиз. Мартабангиз бундан ҳам зиёда бўлар экан.

Подшо унга юз тилла бериб шундай дебди: «Мана, кўрдиларингизми, икки таъбирчининг ҳам йўли битта. Бироқ уни иккиси икки хил қилиб айтди: Биринчиси ўта қўпол, оғир сўзлар билан айтса, иккинчиси мулойим, ширин сўзлар билан маълум қилди. Шунинг учун иккинчисига юз тилла бердим. Бу — сўз учун берилган мукофот! Билиб қўйинглар. «Сўздан сўзнинг фарқи бор».

Шеърият султони Низомиддин Мир Алишер Навоий ҳар бир сўзни ўз ўрнида ишлата билган.

Чун ғараз (мақсад) сўздин эрур
маъни анго,
Ноқил (сўзловчи) ўлса хоҳ хотун,
хоҳ эр.
Сўзчи ҳолин боқма, боқ сўз
ҳолини,
Кўрма ким дебони, кўргил ким не
дер.

Шоир бу қитъасида ким сўзлаётганига қараб эмас, нима деяётгани, сўзининг мазмунига қараб баҳо бериш кераклигини таъкидлайди.

Онам раҳматлик 84 ёшида бу фоний дунёдан кўз юмган эдилар. У киши доим набираларига шу сўзларни такрорлардилар: «Бировнинг дилига озор берма, сенга ҳам бировдан қайтади. Ҳар ишнинг ҳам, айтилган сўзнинг ҳам қайтими бор. Арпа эксанг, арпа ўрасан, буғдой эксанг, буғдой ўрасан».

Тилингни авайла — омондур
бошинг,
Сўзингни авайла — узаяр ёшинг.

Қадим Шарқда Нозим ал-мулк деган бир доно вазир ўтибди. У жуда одил, барчани тенг кўрадиган киши экан. Ўша вазир эртаваб ўзининг кўнгли яқин кишилари билан овқатланиб ўтирса, боғбон уч дона бодринг олиб келибди. Вазир учаласини ҳам ҳеч кимга бермасдан, ўзи еб қўйибди. Кейин ёлғиз қолганида хизматкорларидан бири сўрабди:

— Тақсир, уч бодрингни ҳам паққос ўзингиз туширдингиз, бундай одатингиз йўқ эди-ку?!

— Бодринглар жуда аччиқ экан. Яхши пишмабди. Уларни мулозимларимга берсам, таъмини татиб кўргач боғбонни сўкиши мумкин. Шунинг учун ўзим еб қўйдим.

— Бироқ, Сиз боғбонга оғиз очиб, бирор нарса айтмадингиз-ку, тақсири олам?

— Гуноҳидан ўтдим. Боғбоннинг ўзи бодрингни еб кўрмаган. Агар таъмини билганда эди, бизга олиб келмаган бўларди. Билмасдан, сезмай қилган хатолик учун қаттиқ сўз айтиш нодонликдир, — дебди вазир.

Қиссадан ҳисса: Инсоннинг энг бахтли чоғи — ўзгаларга шодлик бағишламоқдир. Бас, шундай экан, ўзгалардан ширин, мулойим сўзимизни дариғ тутмайлик.

Шоир айтади:

Сўзимни баҳодир боламга дедим,
Бу сўзни ўзимга атаган эдим.

Қидирбой ТЎЛАБОЕВ.

МУКАММАЛ ДАРСЛИК

РЕСПУБЛИКАМИЗ умумтаълим мактабларида ўқувчилар компьютер саводхонлигини янада яхшилаш йўлида тадбиркорлик билан иш олиб борилмоқда. Мактаб таълимига тадбиқ қилинган информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари курси бўйича машғулотларнинг янада мазмунли бўлишида шу фанга бағишлаб чиқарилаётган дарслик ва қўлланмалар айниқса, ижобий ўрин тутмоқда.

Мутахассисларнинг самарали изланишлари натижасида бир неча қўлланмалар юзага келди. Яқинда босмадан чиққан дарслик эса мактабларнинг 8 — 10-синфларига мўлжаллаб тайёрланди.

«Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари» деб номланган мазкур китоб мукаммал адабиётлардан бири бўлди. Республика информатика ўқитувчилари ва мутахассисларининг «Истиқбол» уюшмаси дарсликни кўп нусхада чоп этди.

Анвар АЛИБОЕВ.

Юртимиз мустақил бўлгач, ўқув масканларида Ўзбекистон тарихи фанини ўқитишга бўлган эътибор кучайди. Бу борада шаҳримиздаги 81-мактабнинг 1-тоифали ўқитувчиси Бурхониддин Зайниддинов бир қанча муваффақиятларга эришмоқда. Меҳнат фаолияти 20 йилдан ошган бу муаллим машғулотларни кўргазмали қуроллар, қўшимча қўлланмалар ёрдамида қизиқарли ўтади.

СУРАТДА: Бурхониддин Зайниддинов ўқувчилар даврасида.

Равиль Альбеков сурати.

* *Келажагимиз—мактабда*

МУЗЕЙДА ОЧИҚ ДАРС

ШАЙХОНТОҲУР туманидаги Хуршид номли 65-ўрта мактабда ташкил этилган табиатшунослик музейини фақат шаҳарда эмас, балки республикамиздаги кўпгина вилоят ўқитувчилари ҳам яхши биладилар. Республика ўқитувчилари малакасини ошириш институтига келган муаллимлар бу ерга албатта ташриф буюриб кўп нарсаларни ўрганиб кетишади.

Яқинда институт тингловчиларидан бир гуруҳи мазкур маданият масканида ўтказилган очиқ дарсда қатнашишди. Семинар иштирокчилари дарс бошланишидан бир соат аввал мактабда бўлиб, музей кўргазмалари билан яқиндан танишдилар.

Ўрни келганда шуни таъкидлаш зарурки, музей бундан чорак аср аввал ташкил этилган бўлиб, унга Алфия Фатхуллина бошчилик қилади. Бу ердан Ўрта Осиё халқларининг ўтмиш тарихи, маданияти, урф-одатлари ва бошқа ўзига хос томонларини акс эттирувчи кўргазмалар ўрин олган. Ота-боболаримиз бир вақтлар фойдаланган ёғчироқдан тортиб шу кунларда ҳам ишлатиб турган лампа, дазмол, турли хил идишларгача бор. Шунингдек, қадимдан фойдаланиб келинган иш қуроллари, уй-рўзғор буюмлари, турли хил нишонлар, тақинчоқлар қўйилган.

— Мен мактабга бундан 32 йил аввал келганимда музей очиш учун ҳеч қандай имконият йўқ эди, — деди А. Фатхуллина. — Дастлаб жўғрофия бўйича дарс ўтиш учун баъзи бир материалларни излаб юрдим. Албатта, мактабда жўғрофик карталар, глобус, альбомлар бор эди. Бу етарли эмасди.

Бир куни ишга Ўқчи кўчаси яқинидаги жар ёқалаб келаётсам бир қулоғи ва жўмраги йўқ кичик самовар ва қадимги фонар тупроққа қоришиб ётганини кўриб қолдим. Ҳар иккисининг чангини қоқиб кўтарганча мактабга олиб келдим. Қум билан ишқалаб, иссиқ сувда ювган эдим, ярқираб очилиб кетди. Самовар Тула шаҳридаги заводда ишланган бўлиб жуда чиройли, фақат бир қулоғи синган ва жўмраги йўқ эди. Фонар ҳам бутун, аммо шишаси синган экан. Дарсдан сўнг 6-7-синфлардаги фаол ўқувчиларни олиб қолиб ҳалиги нарсаларни кўрсатдим ва болаларга тушунтирдим:

— Бу ноёб буюмлар бундан 10-20 йиллар аввал бирор хонадонни безаш билан бирга, одамларнинг ҳожатини чиқариб келган. Бугунги кунда эса яроқсиз ҳолга келиб ташландиқ буюм бўлиб қолди. Уларнинг ўз тарихи бор. Агар сизлар бирга Лабзак жар ёқасини айланиб келсангиз анчагина нодир нарсаларни топишимиз мумкин. Тўпланган нарсалардан мактабда музей очамиз. Ҳар ким топган нарсасининг остига ўз исмшарифини ёзиб қўямиз.

Менинг таклифим болаларга маъқул бўлди. Бир ой ичида жуда кўп буюмлар йиғдик. Шундан сўнг мактабдан кичик бир хонани ажратиб уларни тартибга сола бошладик. Икки йил ичида музейимиз шу қадар бойиб кетдики, мактаб директори Турғунжон Исломов катта синф хонасини бизга тақдим этди. Биз барча буюмларни мавзулар бўйича давр тарихи билан боғлаб тартибга келтирдик.

— Мен Алфия Акромованинг кўп дарсларини кузатганман, — дейди Тошкент шаҳридаги 41-ўрта мактаб ўқитувчиси Маҳбуба Юнусова. — У мавзуларни кўргазмалар асосида, кўпинча музейда ўтади. Очиғи, шу музей туфайли 68-ўрта мактаб туманда эмас, балки шаҳар бўйича намунали ҳисобланади. Алфия опа дарсдан сўнг доимо мактабда ўқувчилар билан шуғулланаётган бўлади. Ҳатто дарси йўқ кунлари ҳам албатта мактабга келиб, бирор ишни бажариб кетади.

Алфия опа ҳар бир ўқувчининг ота-онаси билан яқиндан мулоқотда бўлади, улар қандай шароитда яшашаётганини билиш учун албатта уйларига боради. 8-9-синфда таълим олаётган қизларни Самарқанд, Бухоро шаҳарларига экскурсияга олиб борди. Музейни жиҳозлаш ва тартибга солишда юқори синф ўқувчилари доимо яқиндан ёрдам бериб келадилар. Масалан, Лола Обидова, Назокат Мирзаева, Гавҳар Муҳиддинова, Малика Одилхўжаева ва бошқалар шулар жумласидандир. Бадиий жиҳатдан безатишда эса расм ўқитувчиси Румия Курамшинанинг ҳиссаси катта бўлаяпти.

Очиқ дарс мунозарасида иштирок этган Ш. Алиева, М. Зияев, А. Абриев, М. Исмоиловалар, А. Акромованинг очиқ дарсидан катта қониқиш олганларини изҳор қилдилар.

Ҳамидулла ЙЎЛДОШЕВ.

* *Маданият хабарлари*

БОБУР ВА САНЪАТ

ҲАМЗА номидаги Санъатшунослик илмий-тадқиқот институтида Заҳириддин Муҳаммад Бобур таваллудининг 510 йиллиги муносабати билан «Заҳириддин Бобур ва санъат тарихини ўрганиш муаммолари» мавзуида илмий конференция бўлиб ўтди.

Конференция институт директори, санъатшунослик доктори, профессор Б. Ғофурбековнинг «Бобурнома» — мусиқа санъати инъикоси» мавзуидаги маърузаси билан очилди.

Кечада Бобурнинг ҳаёти, фаолияти ва унинг даврида қилинган ишлар, у билан боғлиқ бўлган манбалар, санъат турлари тўғрисида фикрлар билдирилди. Тўпланганлар профессор Х. Қодировнинг «Бобурнома»да томоша санъатининг ёритилиши», тарих фанлари доктори М. Исмоилованинг «Бобурнома» миниатюралари», мусиқа тарихи бўлимининг илмий ходими Малкееванинг «Бобурнома» миниатюраларида мусиқа мавзусининг акси», мусиқа тарихи бўлимининг мудири А. Назаровнинг «Бобур — аруз ва мусиқа баҳрлари ҳақида», илмий ходим Д. Кароматовнинг «Ўрта Осиё ва Шимолий Ҳиндистон мусиқа маданиятларининг Бобурийлар давридаги ўзаро алоқалари» мавзусидаги маърузалари билан танишишди.

Ўқилган маърузалар тўғрисида илмий ходимлар А. Умаров ва С. Қодирова ўз фикр-мулоҳазаларини билдирдилар. Шунингдек, Тошкент Давлат консерваториясининг доценти Рифатилла Қосимов ҳамда консерватория битирувчиси Малоҳат Каримова ижросида Бобур ғазаллари билан айтиладиган қўшиқлар кеча қатнашчиларида катта таассурот қолдирди.

МАРОҚЛИ УЧРАШУВ

ТошДУ Маданият саройида университет талабаларининг ҳамда «Шариф ва Маъруф» кинокомедия ижодкорлари драматург Шароф Бошбеков, ака-ука актёрлар Толиб ва Шерали Ҳожиев билан учрашуви бўлиб ўтди.

— Бу кинокомедияни яратиш давомида биз энг аввало, унинг киномухлисларга манзур бўлиши учун ҳаракат қилдик. Биз бу фильмни мутахассисларнинг фикрини билиш учун эмас, балки кенг жамоатчиликка озгина бўлса-да, кулги улашиш мақсадида яратганмиз, — деди учрашув меҳмонлари.

Учрашув сўнгида «Шариф ва Маъруф» кинокомедияси талабалар ҳукмига ҳавола этилди.

Адиба ҲАМРО қизи.

Олтин «Зуннорлар ёмғири»

ЯПОНИЯНИНГ Хиросима шаҳрида байдарка ва каноэда эшкак эшиш бўйича бешинчи Осиё чемпионати бўлиб ўтди. Унда иштирок этган ўн икки давлат вакиллари орасида Ўзбекистон терма жамоаси ҳам ўзининг атиги беш кишидан иборат гуруҳи билан қатнашди. Гарчи улар энг кам сонли жамоа бўлган эрсада, қўлга киритилган совринлар миқдори жиҳатидан барчани ортда қолдириб кетдилар.

Вакилимиз Иван Киреев шахсий пойгада 500 ва 1000 метрлик масофаларни босиб ўтишда ғолиб чиққан бўлса жуфтликлар баҳсида Андрей Колганов ва Владимир Казанцевга бас келадигани топилмади. Ва, ниҳоят, Киреев, Колганов, Казанцев ва уларга қўшилган Анатолий Тюрин тўртлиги ҳам ғалаба нашидасини сурди.

Ўзбекистон терма жамоаси жами 14 олтин медални қўлга киритди.

Каноэчи Сергей Масленников эса 500 метрлик масофада бешинчи, 1000 метрлик пойгада олтинчи натижа кўрсатди.

Шариф ЗАРИПОВ.

* *Кўргазма хоналарида*

РАНГЛАР САЛТАНАТИ

ЎЗБЕКИСТОН рассомлар уюшмасининг марказий кўргазмалар залида асарлари намойишга қўйилган Ўзбекистон халқ рассоми Алишер Мирзонинг бир неча йиллик тинимсиз ижоди намуналарини томоша қилар эканман унга нисбатан юқорида сарлавҳада қўлланган сифатни бердим. Сабабини эса қуйидагича изоҳламоқчиман. Агар рангтасвир санъатининг тани — чизгилар бўлса, жони — рангдир. Бу икки ҳилқат эса Алишер Мирзо истеъдодидан сайқал топиб ягона вужудга айланганки, уларни бир-биридан асло айириб бўлмайди. Ўзбекнинг ҳар бир хонадонида бешик бор. Чунки ҳаммамиз унда катта бўлганмиз. Илк бора бешикнинг бекасам мисол ранг-дор таъсирчан бўёқларидан баҳра олиб, бу мураккаб борлиқнинг рамзий белгилари — оқ, қора, қизил, кўк, сариқ, яшил тусларини кашф этганмиз. Унга ҳайрат ичра талпинганмиз. Кейинчалик эса, Ватанимиз сарҳадлари манзараларининг турфа рангларга нақадар бой эканлигини, уларни санаб, илғаб ададига етиб бўлмаслигини билиб олдик. Ана шу атрофимиздаги мўъжизаларни янада чуқурроқ идроклаб, мазмунини тушуниб тафаккуримизни бойитишда эса Алишер Мирзо каби мусаввирларимизнинг мағзи тўқ, нафис чизги ва жозибали, дилтортар ранглар камалаги билан жилоланган асарлари ёрдамга келади. Туғилган юртимизга нисбатан меҳр-муҳаббатимизни, содиқ фарзандлик бурчимизни оширади.

Ранг тасвирларни томоша қилар экансиз улар билан орангизда ҳиссий боғлиқлик пайдо бўлаётганини, мулоқотга киришаётганингизни сезиб қоласиз. Қулоғингизга мумтоз мусиқалар, маҳзун танбур навоси, дутор садоси, сато ноласи эшитилгандай, кўз олдингизда асрлар бўйи ўз такомилини топган халқ ҳунармандчилиги намуналари мужассамлигини, айниқса, гилам, кашта, сўзана, палакнинг тиниқ бўёқлари, асосий тасвирлар мазмуни, ана шу рангин илоҳий олам пардаси орқали вужудингизга, руҳингизга жо бўлаётгандай туюлади...

Уста рангшунос Алишер Мирзонинг асарларини номма ном айтиб тасвирлар моҳиятини батафсил сўзлаб беришга эҳтиёж йўқ. Чунки бадиий юксак тасвирий санъат асарлари бевосита мулоқотни талаб этади. Ана ўшандагина ҳар ким эҳтиёжига, дидига яраша нафосат дарсини олади, маҳоратли мусаввир ижодининг татимли меваларидан баҳраманд бўлади.

Баҳром ТОЖИЕВ,
рассом, санъатшунос.

* *Биласизми?*

АСР ИХТИРОСИ

КУНДАЛИК ҳаётимизда фойдаланавериб кўзимиз кўникиб, қўлимиз ўрганиб кетганидан соққачали (шарикли) ручкани ким ва қандай ихтиро қилганига ҳам эътибор бермай қўйганмиз. Ваҳоланки, унинг кашф этилганига бу йил 65 йил тўлди.

Венгриялик журналист Ласло Йожек Биро (1899 — 1985) хизмат юзасидан босмахонага кўп келар ва ҳар сафар ротация машинасидан чиқаётган газета қоғозидаги сиёҳнинг зумда қуришидан ҳайратланарди. Шундай кунларнинг бирида у ўйлаб қолди: сиёҳли ручка ичига босмахона бўёғидек зумда қурийдиган суюқлик қуйиса бўлмасмикан? Журналист узоқ мулоҳазалардан сўнг бундай бўёқ албатта қуюқроқ бўлиши лозим, демак, амалда фойдаланилаётган ручканинг ички қисмлари тўсилиб қолмаслиги учун уларни ҳам батамом ўзгартириши шарт, деган хулосага келди. У ўзининг кимёгар дўсти билан маслаҳатлашгач ручканинг ёзувчи қисмига соққача ўрнатди.

Ниҳоят, 1938 йили соққачали ручканинг дастлабки тажриба нусхаси тайёр бўлди.

Иккинчи жаҳон уруши арафасида Биродек журналист ўз сиёсий дунёқарашлари туфайли Венгрияда қололмаслигини ҳисобга олиб Парижга, сўнгра Испанияга, 1940 йили эса Аргентинага кўчиб ўтди. Шу ернинг ўзида ўз кашфиётини кенг кўламда ишлаб чиқаришни йўлга қўйишда кўмаклашишни зиммасига олишга розилик берган бадавлат шахсни топгач, ручканинг тузилишини янада такомиллаштирди, махсус станок яратди. 1943 йили Биронинг мўъжазгина фабрикасида тайёрланган соққачали ручкаларнинг дастлабки партияси сотувга чиқарилди, уларнинг нархи сиёҳлисидан баландроқ этиб белгиланди.

Янги ручка нусхаси, айниқса, учувчиларга маъқул бўлди. Унинг амалдаги сиёҳлисидан фарқли ўлароқ атмосфера босими паст бўлган баландликларда сиёҳи тўкилмаслигидан хабар топган АҚШ мудофаа министри энг яхши фабрикалар раҳбарларини ҳузурига чорлаб кашфиёт сирларини чуқур ўрганиш ва мамлакатнинг ўзида америкалик учувчилар учун шундай ручкалар ишлаб чиқаришни йўлга қўйишни топширди. 1944 йили Биро АҚШда ўз ихтиросини ҳимоя қилиб гувоҳнома олишга эришди ва икки йирик Америка фирмасига соққачали ручкаларни кўп миқдорда ишлаб чиқаришга рухсат берди. Қарангки, бу орада ушбу ихтиронинг яна бир «эгаси» чиқиб қолди. М. Рейнолдс исмли тадбиркор Жанубий Америкада юрган чоғларида тасодифан ана шундай ручкалардан бирини харид қилиб қолади, тез орада унинг тузилишини бироз ўзгартириб ишлаб чиқара бошлайди. Бу ишнинг охири судга бориб тақалса ҳолига маймунлар йиғлашини билгани учун ҳам «менинг маҳсулотларим 1888 йили Ж. Лауд томонидан қаттиқ қоғоз, фанер, ёғоч қутиларга тартиб рақамини битиш учун ўйлаб топилган катталиги 250 граммлик стакандек бўлган ручканинг кичрайтирилган нусхаси, Биро кашфиёти билан ҳеч бир боғлиқлик жойи йўқ», деган баҳонани рўкач қилади. Ҳатто ҳакамларни ҳам ўз ёлғонига ишонтиришга эришади.

Олиб борилган жуда кенг кўламли тарғибот-ташвиқот ишларидан сўнг 1945 йилнинг 19 октябрида Нью-Йоркдаги йирик дўконлардан бирида соққачали ручкалар сотиш йўлга қўйилади. Сиёҳи тўкилмайдиган, кийимни ифлос қилмайдиган ғайритабиий ручкани харид қилиш истагида бўлганлар шунчалар кўп бўлдики, тартибни сақлаш учун бу ерга 50 кишидан иборат полициячилар гуруҳи олиб келинди. Келтирилган ўн минг дона ручка бир неча соат ичида батамом сотиб бўлинди.

Шуҳрат ЗОКИРОВ
тайёрлади.

* *Миш-мишлар ва ҳақиқат*

ЖИНОЯТЧИ ҚОЧИБ КЕТОЛМАДИ

ШУ йилнинг 31 октябрь куни кундузи номаълум кимса Юнусобод даҳаси, 13-мавзедаги хонадонларнинг бирида муқаддам судланган, 1962 йилда туғилган фуқарони ўлдириб ҳамда 1962 йилда туғилган аёлни оғир ярадор этиб кетгани ҳақида Тошкент шаҳар Ички ишлар бош бошқармасига хабар келди. Афсуски, аёл ҳам ҳуши ўзига келмасдан ҳаётдан кўз юмди.

Зудлик билан тезкор гуруҳ тузилиб, жиноятчини қўлга олиш чоралари кўрила бошланди. Воқеа содир бўлган жойга етиб келган ички ишлар хизмати ходимлари мурдаларни текшириш чоғида улар автомат ўқидан ҳалок бўлганликларини аниқлашди.

Орадан бир неча соат ўтгач мазкур қотилликларда гумон қилинаётган кимса тезкор гуруҳ ходимлари томонидан аниқланди. Қуролланган ўта хавфли жиноятчи ўтирган автомашина бир неча соат мобайнида тартиб посбонларининг доимий назорати остида бўлди. Бироқ, кўчадаги йўловчиларнинг ҳаётларини хавф остига қўймаслик учун «Қўлга олиш» операцияси амалга оширилмай турилди. Ниҳоят қулай фурсат етиб, жиноятчи кимсасиз жойга келганида уни ушлаш ва қуролсизлантириш ҳаракатлари яшин тезлигида бошлаб юборилди. Калашников автомати билан қуролланган, илгари бир неча марта судланган Қозоғистон Республикасининг фуқароси қаттиқ қаршилик кўрсатиб милиция ходимларига қарата ўқ уза бошлади. Натижада отишма чоғида милиция йўл-соқчилик хизмати ротасининг бошлиғи ва пойтахт ДАНБ ходими яраланди. Жиноятчи эса отиб ўлдирилди.

Тартиб посбонлари тезлик билан касалхонага жойлаштирилди. Ҳозир уларнинг саломатликлари анча қониқарли аҳволда.

Жиноят жойидан ўқ-дорилари билан Калашников автомати текшириш учун олинди. Мазкур жиноят юзасидан жиноий иш очилди ва тергов ҳаракатлари кетмоқда.

Тошкент шаҳар Ички ишлар бош бошқармасининг матбуот шўъбаси.

● СТАТИСТИКА маълумотларига кўра ўтган йилнинг сўнгида дунёда 520 миллион телефон абонентлари мавжуд эди. Бу сон ҳозирги пайтда кунига 25 миллион донага кўпаймоқда. Бу борада Швеция биринчи ўринда туради: ҳар 100 кишига 68 номерга эга. Кейинги ўринда Америка Қўшма Штатлари — 54 номер. Автомат-телефон борасида Сингапур етакчилик қилмоқда. Бу ерда битта автомат 100 кишига хизмат кўрсатади.

● ҲОЗИРГИ пайтда жаҳонда 800 минг велосипед ва 460 миллион автомобиль мавжуд.

● ДУНЁДА энг енгил кўзойнак Францияда ишлаб чиқариляпти. Углерод ва шиша толаларидан ясалаётган бу кўзойнакнинг вазни атиги 12 грамм.

● 70-ЙИЛЛАРНИНГ ўрталарида мутахассислар Америка Қўшма Штатларидаги атом станциялари сони 2000 йилда 1000 дан ошиб кетади дея башорат қилишган эди. Энди эса XX аср сўнгида бундай станциялар сони 110 дан ошмаслигини таъкидлашяпти.

● ЎТГАН йили Францияда 1935 йилдан буён биринчи бўри отиб ўлдирилди. У Альп тоғларидаги қўй сурувига ҳужум қилиб 28 қўйнинг бошига етган эди. Маълум бўлишича бу йиртқич 200 дан ортиқ бўри яшовчи Италиядан кириб келган.

* *Ҳар тўғрида*

● ЭНГ ширин модда 1987 йили кашф этилган сукромон кислотаси бўлиб, у оддий қанддан 2000 маротаба шириндир.

● ГОЛЛАНДИЯЛИК косметолог Фонс Хейле ажинга қарши хапдори тайёрлади. Бу воситани у Япония қирғоқларида яшовчи балиқдан олишга муваффақ бўлди. 45 ёшдан 64 ёшгача бўлган 46 аёлда ўтказилган тажриба ўзини оқлади. Шундай хапдоридан кунига 2 дона қабул қилган аёл юзида уч ойдан сўнг ҳеч қандай ажин қолмади.

● УГАНДА давлатида СПИДга чалиниш ҳолларининг ўсиб бориши атроф-муҳитнинг ифлосланишига ҳам сабаб бўлмоқда. Маҳаллий халқ одатига кўра марҳум кўмилгач унинг оила аъзолари тўрт кун давомида 20 га яқин дарахтни ўтга ёқиб гулхан ташкил этишади. Ҳар йили бу мамлакатда 1000 киши аср ўлатидан ҳалок бўлаётгани етмаганидек ўрмонларнинг кесилиши ҳам ачинарлидир.

Мурод РАҲИМОВ.

Муҳаррир ўринбосари
Солиҳ ЁҚУБОВ.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕЛИ 1-ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ТИББИЁТ ИНСТИТУТИ
ИНСТИТУТГА КИРУВЧИ ЁШЛАР УЧУН
6 ОЙЛИК ПУЛЛИК ТАЙЁРЛОВ БЎЛИМИГА

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Курсларга ўрта маълумотлилар ва 11-синф ўқувчилари қабул қилинади.

Машғулотлар кимё, биология, физика, она тили ва адабиёт, инглиз тили фанлари бўйича ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

МАШҒУЛОТЛАР 15 НОЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Пуллик тайёрлов бўлимига тингловчилар суҳбат асосида қабул қилинади.

ТАЙЁРЛОВ БЎЛИМИНИ БИТИРГАНЛАР ИНСТИТУТГА КИРАЁТГАНЛАРИДА ҲЕЧ ҚАНДАЙ ИМТИЁЗГА ЭГА БЎЛМАЙДИЛАР.

Хоҳловчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: ректор номига ариза, аттестат ёки дипломнинг нусхаси (ўрта маълумотлилар учун), 3х4 см. ўлчамли 2 дона сурат.

ҲУЖЖАТЛАР ТИББИЁТ ЛИЦЕЙИ БИНОСИДА ҚАБУЛ ҚИЛИНМОҚДА.

Манзилгоҳимиз: Тошкент шаҳри, Ҳамза кўчаси, 103-уй. 3-корпус, 1-ТошДавТО тиббиёт лицейи.

Телефон — 67-74-92.

«АСР» суғурта компаниясининг
«АСР» САЁҲАТ БЎЛИМИ
ЭНГ АРЗОН НАРХЛАРДА
СУРИЯ АРАБ РЕСПУБЛИКАСИ, ҲИНДИСТОН ВА ЭРОН бўйлаб
САЁҲАТГА ЧИҚИШГА ТАКЛИФ ЭТАДИ.

Манзилимиз: Шароф Рашидов (аввалги Ленин) кўчаси, 17-уй («Юнусобод ички ишлар бўлими» бекати).
Телефонлар: 34-61-35, 34-50-98.
Факс: (37-12) 34-52-42.

СТЕНОГРАФИЯ ВА МАШИНА ЁЗУВИ РЕСПУБЛИКА МАРКАЗИ
КЕЧКИ ВА КУНДУЗГИ БЎЛИМЛАРГА
ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

МАРКАЗ ўзбек ва рус тилларида иш юритиш асосларини билган машинистка-стенографисткаларни тайёрлайди:
Бизнинг манзилгоҳимиз: 700003, Тошкент шаҳри, Бешёғоч, Олмазор кўчаси, 174-уй. Телефон: 45-62-52.

3-ТРАМВАЙ-ТРОЛЛЕЙБУС ДЕПОСИ
трамвай, троллейбус ҳайдовчилари, кондукторлари ва ҳаракат таркибини созлаш бўйича чилангарларни
ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

трамвай ҳайдовчиларига — 72.000 сўм;
троллейбус ҳайдовчиларига — 87.000 сўм;
кондукторларга — 38.000 сўм.
ҳаракат таркибини созлаш бўйича чилангарларга — 66.000 сўм ўртача ойлик маош берилади.

Шунингдек, танлов асосида ЕТАКЧИ ЮРИСТ-КОНСУЛЬТ (маоши 44.955 сўм) ва БУХГАЛТЕР (маоши 41.040 сўм) ишга таклиф қилинади. Уларга ҳар ойда 75 фоиз мукофот берилади.

Трамвай ва троллейбус ҳайдовчилик касбини эгаллашни хоҳловчилар ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда

ҚУРСЛАРГА ТАКЛИФ ҚИЛИНАДИ

трамвай ҳайдовчилари тайёрлаш курсларига 20 ёшга тўлганлар,
троллейбус ҳайдовчилари курсларига 21 ёшга тўлганлар қабул қилинади.
Трамвай ҳайдовчиларининг ўқиш муддати — 5 ой;
троллейбус ҳайдовчиларининг ўқиш муддати — 6 ой.
ЎҚИШ 23-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.
Ўқувчиларга ойига 17.040 сўм миқдорида стипендия ва электр-транспортларда бепул юриш учун гувоҳнома берилади.
ТРАМВАЙ ВА ТРОЛЛЕЙБУС ҲАЙДОВЧИЛАРИ, ШУНИНГДЕК КОНДУКТОРЛАР ДАМ ОЛИШ УЙЛАРИГА ВА СОҒЛОМЛАШТИРИШ ОРОМГОҲИГА ЙЎЛЛАНМАЛАР ВА ШИРКАТ УЙЛАРИ БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИЛАР.
Ҳайдовчиларнинг фарзандлари мактаб ёшигача бўлган муассасаларда, ёзги пайтларда эса «ОРЛЁНОК» лагерида дам оладилар.
Депо ҳудудида сузиш ҳавзаси, дам олиш хонаси, сауна, жисмоний тарбия комплекслари мавжуд.
Манзилгоҳимиз: 3-трамвай-троллейбус депоси (Собиқ «Красновосточное») Темур Малик кўчаси, 3-уй. Телефон: 63-28-97.
23-ҳунар-техника билим юрти: Темур Малик кўчаси, 3-уй. Телефон: 63-38-93.

«ИРГИДРОМАШ»
ЎЗБЕКИСТОН ТАЖРИБА ИШЛАБ-ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ
ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛИКДАГИ ИШЧИЛАРНИ
ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

2—4 даражали токарлар,
2—4 даражали фрезерчилар,
3—5 даражали электр пайвандчилар,
рақамли дастурлар билан бошқариладиган дастгоҳнинг операторн ва созловчилари,
3—4 даражали электр-чилангарлари,
4-даражали таъмирлаш-чилангарлари,
Қуюв ишлаб-чиқариш мутахассислигига эга бўлган ишчилар (қолипловчилар, кесувчилар, қуювчилар ва стерженчилар), ўзбек тили таржимони.

ИШ ҲАҚИ КЕЛИШИЛГАН ҲОЛДА БЕРИЛАДИ.
Муҳтожлар оилавий ётоқхона билан таъминланади.
ИШГА ҚАТНОВ УЧУН ХИЗМАТ ТРАНСПОРТЛАРИ АЖРАТИЛАДИ.
Қуйидаги манзилгоҳга мурожаат қилинг: Бектемир тумани, «Водник» даҳаси, Ҳусайн-Бойқаро кўчаси, 41-уй. Ходимлар бўлими.
Транспортлар: Амир Темур хиёбонидан — 7-маршрутли автобус, «Горький» метро станциясидан — 110, 175-автобуслар; «Самарқанд» автостанциясидан — 99-автобус, «Чкалов» метро станциясидан 54-автобус қатнайди.

ДИҚҚАТ!
С. Раҳимов туманидаги «Мутахассис» ЛТД УНПЦ номига берилган ва 284277 дан 284300 гача рақамлардаги фойдаланилмаган чеклари бўлган йўқолган
ЛИМИТЛАШТИРИЛГАН ЧЕК ДАФТАРЧАСИ БЕКОР ҚИЛИНАДИ

8-тери венерологик диспансери жамоаси диспансер бош шифокори Б. Т. Тожибоевга отаси
Тўхтапўлат Тожибоевич ТОЖИБОЕВнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

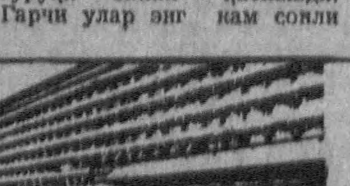

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Тошкент оқшоми

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот комитетида рўйхатга олинган. Рўйхат сони — 000101.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: хатлар — 33-29-70; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича 32-81-42, 32-55-34, 33-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Ҳажми — 2 босма табоқ.
Офсет. Қоғоз бичими А — 2
Нашр кўрсаткичи 64690.

■ Босмага бериш вақти 11.30 ■ Босмага берилди 11.30.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Маҳкамасининг Ишлар бошқармаси ҳузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни.
Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. 1 2 3 4 5 6

Буюртма Г—640. 17299 нусхада.